

ŽELEZAR

Kako potekajo občni zbori sindikalnih odborov?

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE
J E S E N I C E

JESENICE, 18. januarja 1963

Številka 3/V.

Kje bomo volili?

Volilna enota št. 2

volišče št. 1 za javornik II: sejna soba upravne stavbe Javornik,

volišče št. 2 za javornik III: jedilnica mehanične delavnice Javornik,

volišče št. 3 za valjarno 2400: sindikalna soba valjarne 2400;

Volilna enota št. 3

volišče št. 4 za jeklaro in elektropeč: prostor poleg personalne pisarne (pralni-
ca),

volišče št. 5 za plavž: pi-
sarna delovodij aglomeraci-
je,

volišče št. 6 za žično va-

ljarno: obratovodstvo žične
valjarne;

Volilna enota št. 5

volišče št. 7 za promet —
transport: kurilnica prometa;

Volilna enota št. 7

volišče št. 8 za hladno va-
ljarno - žičarno: zbornica
hladne valjarne - žičarne,
volišče št. 9 za žebjarjo,
cevarno: jedilnica žebjarne;
volišče št. 10 za elektrodni
oddelek in jeklovlek: sejna
soba v jeklovleku;

Volilna enota št. 8

volišče št. 11 za glavno pi-
sarno, kadroviski sektor, ga-
ražo, OZOD, nabavo, nadzor-
no službo, HTV in IBM: pi-
sarna sekretarja delavskega
upravljanja,

volišče št. 12 za gostinsko
enoto »Železar« in gasilce:
vodstvo gostinske enote »Že-
lezar«, soba št. 4.

izdelavo poročil na občnih
zborih, v katerih je bila
letos zelo poudarjena prav
gospodarska problematika v
EE. Pri tem pa ni bilo miš-
ljeno, da bi vsako poročilo
predsednika moralo vsebova-
ti raznovrstne podatke. Me-
nili smo, naj se sindikalni
odbori povežejo z obratovod-
stvi, ki bi pripravila podatke
o gospodarjenju in jih na
občnem zboru tudi posredo-
valja. Gre v glavnem za ugo-
tavljanje vzrokov povišanju
materialnih in proizvodnih
stroškov in tudi zato, da se
z vso problematiko spozna
čim več članov kolektiva, ki
naj pri reševanju te proble-
matike tudi sodelujejo.

Pri tem pa je treba po-
udariti tudi, da naj bodo po-
datki prikazani tako, da bodo
razumljivi vsakomur. Sindi-
kalni odbori pa so dolžni
ugotovitve in vzroke prene-
sti na samoupravne organe v
EE, ki naj odločijo o ukrepih
za odpravljanje pomanjklji-
vosti in nepravilnosti.

S takim načinom dela bo-
mo okrepili samoupravne
organe v EE, po drugi strani
pa bodo sindikalne organiza-
cije v EE v tem našle svojo
aktivnost in napotilo za svo-
je nadaljnje delo.

Od 1. decembra 1962 pa do
sedaj je bilo izvedenih 16
sindikalnih občnih zborov, in
to v obratih: livarna, javor-
nik I, žebjarja, mehanična
delavnica, elektrodelnica,

promet, transport, javornik
III, OTK, gostinska enota
»Železar«, upravne službe in
plinska in vodna energija. Iz
zapisnikov s teh zborov, ki
jih je Izvršni odbor do sedaj
prejel, lahko povzamemo:

Poročila za občni zbor so
bila precej skrbno priprav-
ljena. S strani obratovodstev
je bila dobro prikazana pro-
blematika posameznih EE.
Prav tako lahko ugotovimo,
da so bile primerjave pri-
pravljene v dokaj razumljivi
obliki. Poročila pa so zaje-
mala celotno problematiko
gospodarjenja in dogajanj v
EE. Le škoda, da v poročilih
predsednikov ni dovolj na-
kazana povezava sindikalnih
(dalje na zadnji strani)

Poglobiti je treba delo samouprav- nih organov

Na Jesenicah se bodo pri-
čeli te dni krajši seminarji za
člane DS in upravnih odbo-
rov v gospodarskih organiza-
cijah in ustanovah. Organi-
zirala in vodila jih bo ideo-
loška komisija pri ObSS
skupno z Delavsko univerzo.

Najprej bodo organizirali
dvodnevne popoldanske se-
minarje za samoupravne or-
gane v 6 gospodarskih orga-
nizacijah. Člani ideološke
komisije in komisije za
družbeno samoupravljanje bo-
do na to skozi vse leto pri-
sostvovali sejam DS in UO v
teh šestih gospodarskih or-
ganizacijah. Vsakokrat bodo
opozarjali na pomanjkljivo-
sti pri delu le-teh. Za ostale
pa bodo organizirali eno-
dnevne popoldanske seminar-
je. Na vseh bodo obravnavali
v glavnem delo DS, UO, di-
rektorja in posameznih ko-
misij. Pričakujemo lahko, da
bodo takšne oblike izobraže-
vanja samoupravnih organov
njihovo delo samo popestrile
in poglobile.

Ban Franc

»Po stezah parti- zanske Jelovice«

Obiskali so nas predstavi- niki jugoslovanskih bank

V ponedeljek, 14. januarja
so obiskali našo železarno
predstavniki narodnih in go-
spodarskih bank iz vseh re-
publik. Z našimi strokovnjaki
so se menili o možnosti med-
sebojnega kliringa za izravna-
vo obveznosti. Tak kliring ve-
lja prav na pobudo naše to-
varne že v Sloveniji in v so-
sednji Hrvatski, sedaj pa so

izgledi, da bi bil uveden v
vsej državi. Visoki gostje so
si po dopoldanskih razgovo-
rih ogledali naš tehnični mu-
zej in nekatere obrate v že-
lezarni, zvečer pa so spet od-
potovali. Ker so gostje poka-
zali precej razumevanja za
medsebojni kliring v vsej dr-
žavi, lahko upamo, kot smo že
omenili, da bo to vprašanje
v kratkem ugodno rešeno.

Tovariš - ica!

STARŠI
MOŽJE
DELAVCI

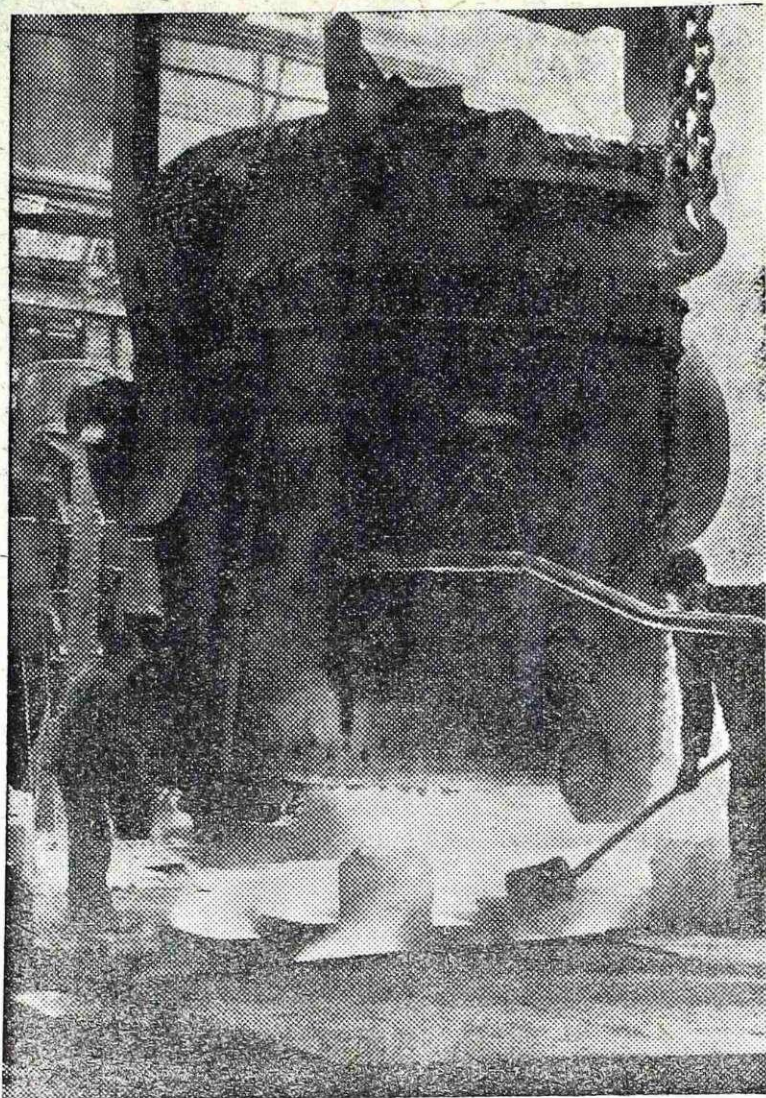
VRNITE KRI, KI SO JO DOBILI VAŠI
OTROCI!

VRNITE KRI, KI JE REŠILA ŽIVLJENJE
VAŠIM ŽENAM!

VRNITE KRI, KI JO JE PREJEL VAŠ PO-
NESREČENI TOVARIŠ!

BOLNIŠNICE V SLOVENIJI PORABIJO VSAKO LETO PO VEČ TI-
SOČ LITROV KRVI. ČE PODARIŠ NEKAJ SVOJE KRVI, BOŠ BO-
GATO POPLAČAN Z ZAVESTJO, DA SI STORIL VELIKO ČLOVE-
KOLJUBNO DEJANJE!

Tudi letos so bila izvedena
v počastitev dražgoške bitke
številna tekmovanja. Člani
našega kolektiva so se poleg
drugih tekmovanj udeležili
tudi smučarskega patrolnega
teka na 15 km, po pobočjih
Jelovice. Ekipa, ki so jo se-
stavljali: Mirko Benedičič,
Franc Oblak in Tone Pogač-
nik, je med starejšimi člani
osvojila prvo mesto s časom
1,40.55 in prejela lep pokal v
trajno last. Tekmovanj ob obletnici
dražgoške bitke so se člani
našega kolektiva udeležili le-
tos že šestič. Poudarimo naj
še, da je bil najstarejši ude-
leženec te znane in že tradi-
cionalne prireditve naš šport-
ni veteran Mirko Benedičič.
Zmagovalcem iskreno čestita-
mo!

Delo martinarjev je naporno in odgovorno. Lani so odlili 331.291 ton SM jekla ali 1.291 ton več, kot je predvideval načrt.

EE martinarna

Vsi tehnični pokazatelji lani precej ugodnejši kot v letu 1961

Pred dnevi je imel DS EE martinarne 9. redno sejo, na kateri so obravnavali tehnično poročilo za leto 1962 ter vrsto drugih obratnih problemov.

Iz tehničnega poročila, ki ga je podal obratovodja, je bilo razvidno, da je martinarna v preteklem letu izpolnila in celo prekoračila svojo plansko nalogo, saj so martinarji izdelali 331.291 ton SM jekla, kar je 1.291 ton več kot je bilo planirano. Tudi ostali tehnični pokazatelji kot storitev peči, število zastojev, potrošnja kalorij in pomožnih materialov so precej ugodnejši kot v letu 1961.

V nadaljevanju je obratovodja podrobno obrazložil obračun osebnega dohodka za november, ker je DS EE na svoji zadnji seji sprejel sklep, da mora obratovodja podati vsak mesec točno analizo gibanja osebnih dohodkov, kakor tudi ostalih finančnih pokazateljev.

Zelo plodna je bila tudi diskusija o vprašanju upokojitve, oziroma možnosti za zaposlitev po upokojitvi. Po izmenjavi mnenj je sprejel

delavski svet načelen sklep, da bo vsak primer prošnje

za podaljšanje delovnega razmerja obravnaval posebej

EE elektropeč

Lani devetstodvain petdeset ton jekla

Upravni odbor EE elektropeči je imel 10. januarja 8. redno sejo. Na seji je obravnaval izpolnitev finančnega načrta za november. Ugotovljeno je bilo, da so tehnični pokazatelji v glavnem zadovoljivi in da smo v navedenem mesecu za 2 milijona znižali proizvodne stroške. Znižanje je v glavnem nastalo zaradi manjše porabe električnega toka in grafitnih elektrod na tono izdelanega jekla.

Tudi v decembru je bilo obratovanje in proizvodnja zadovoljiva. Prekinitev električne energije v celotni železarni ni prizanesla tudi našemu obratu, ki je bil brez toka 87 ur.

Letni načrt je bil presežen

in se načelno strinja z mnenjem kadrovske službe podjetja, da ne kaže v času rekonstrukcije pospeševati odhod v pokoj, če je prizadej pripravljen še delati, posebno če strokovno in tudi drugače odgovarja. S tem je bil spremenjen sklep zadnje seje, kjer se je DS EE odločil, da odklanja vsako prošnjo za podaljšanje delovnega razmerja.

Končno je DS EE obravnaval še prošnjo za ponoven sprejem člana kolektiva, ki je bil v preteklem letu obračunan zaradi neopravičenih izostankov. Sprejet je bil sklep, da se ga ponovno zaposli, vendar mora kadrovskega sektorja z njim skleniti pogodbo, da v primeru pivega disciplinskega prekrška dobi takoj obračun.

za 952 ton in je to rekordna letna proizvodnja. Tudi vsi ostali pokazatelji so zadovoljivi.

Na seji smo tudi obravnavali povečan letni načrt za leto 1963 v višini 14.000 ton jekla. Upravni odbor meni, da bomo tudi ta načrt dosegli, seveda če bomo imeli na razpolago dovolj električne energije.

Upravni odbor je razpravljal tudi o prihajanju na delo v vinjenem stanju in sklenil, da je treba te redke primere čimprej odpraviti. Na koncu se je seje je predsednik UO zahvalil vsem razvočim za uspešno sodelovanje v letu 1962.

Franč Gorjanc

EE cevarna

Znižati je treba proizvodne stroške

Delavski svet EE cevarne je na redni seji 11. januarja obravnaval tehnično poročilo cevarne za leto 1962, ki ga je podal obratovodja. Iz poročila je bilo razvidno, da je cevarna dosegla rekordno proizvodnjo 13.780 ton ter tako presegla letni družbeni načrt za 7,6% ali 980 ton. Načrt je bil dosežen tudi po asortimentu. Odpremljeno je bilo skupno 13.484 ton cevi, od tega za izvoz 1.947 ton. Cevi smo izvažali v glavnem v Zahodno Nemčijo in Libanon.

Ce primerjamo proizvodnjo leta 1956, kot prvega leta, ko je cevarna začela obratovati na tri izmene, s proizvodnjo v letih 1961 in 1962, dobimo:

proizvodnja leta 1956	10.688 ton	index 100
proizvodnja leta 1961	12.815 ton	index 120
proizvodnja leta 1962	13.780 ton	index 129

Iz teh podatkov je razviden močan vsakoletni porast proizvodnje pri istih napravah in z nižjim številom delavcev. Ta proizvodni uspeh

je rezultat večje strokovne sposobnosti, zlasti varilcev, ki so si jo pridobili z varilskimi tečaji, polno izkoriščanje delovnega časa in agregatov, ob vzpodbudnem nagrajevanju po enoti izdelka.

Tudi ostali materialni pokazatelji v poročilu kažejo dobre rezultate. Tako je skupni doseženi izplen cevarne za 0,12% višji od najboljšega, ki je bil dosežen leta 1961. Storitvenost enotne vrste na delavsko uro je porastla proti preteklemu letu

(nadaljevanje na 3. strani)

Kakšne pravice imamo iz pokojninskega zavarovanja in kako jih uveljavljamo?

NADALJEVANJE

Zavarovanec — udeleženec narodnoosvobodilnega boja, ki je uveljavil pravico do pokojnine s tem, ko je izpolnil samo pokojninsko dobo, ima pravico do povečanja pokojnine po 3% na leto, če dela še naprej, ne glede na to, da ni izpolnil pogoja starostne dobe. Pokojnina se mu poveča samo v primeru, da je bil sklenjen pismen sporazum z organizacijo o podaljšanju delovnega razmerja in da

opravlja delo vsaj iste kategorije, ki ga je opravljal pred upokojitvijo. Zavarovanci, ki so se vključili v NOB pred 9. septembrom 1943, imajo pravico, da se jih uvrsti v zavarovalni razred, ne da bi upoštevali kategorijo delovnega mesta kot pri ostalih zavarovancih. Tako je pri teh odločitvah za odmero višine pokojnine samo osebni dohodek. Iste pravice imajo tudi udeleženci španske državljanske vojne.

Poleg tega se sme zavarovanec —

udeleženec NOB pred 9. septembrom 1943 in udeleženec španske državljanske vojne uvrstiti najmanj v šesti zavarovalni razred. Iz tega je razvidno, da tisti, ki izpolnjuje posebne pogoje kot udeleženec NOB ali španske državljanske vojne, ne more imeti manjše pokojnine od šestega zavarovalnega razreda.

Ce pridobi upokojenec pravico do invalidnine zaradi tega, ker je postal zaradi nesreče pri delu invalid po predpisih o invalidskem zavarovanju, ali če je pridobil pravico do druge osebne pokojnine ali do družinske pokojnine, more uživati le eno od teh pravic, kakor si sam izbere.

Ce izpolnjuje zavarovanec hkrati pogoje za pravico do osebne pokojnine tudi kot oseba v delovnem razmerju, lahko uveljavi eno od teh dveh pravic, kakor si sam izbere.

Ce je treba v takem primeru od-

meriti pokojnino zavarovancu, ki je prejemal za svoje delo stalno nagrado kot funkcionar, n. pr. ljudski poslanci, ki dobivajo stalno mesečno nagrado in odborniki obč. LO, ki prejemajo stalno mesečno nagrado za svoje delo, medtem pa so bili v delovnem razmerju drugje, lahko izberejo eno ali drugo možnost in sicer, da se jim pokojnina odmeri po osebnem dohodku iz delovnega razmerja, ali pa da se jim odmeri pokojnina po stalni mesečni nagradi, ki so jo prejeli kot zvezni ljudski poslanci, odborniki občinskih ljudskih odborov itd. Izvoljenim osebam, ki opravljajo stalno funkcijo za stalno plačo v družbenih in zadružnih organizacijah, v strokovnih združenjih in zbornicah, stalna nagrada za tako funkcijo pa se mu je izplačevala zmanjšana zaradi tega, ker je hkrati opravljal drugo službo, se šteje v povprečni mesečni znesek osebnega

Kako je z voznim redom 1963 - 64?

V zvezi z raznimi govoricami okrog novega voznega reda za sezono 1963-64 je direktor kadrovskega sektorja obiskal 26. decembra 1962 še fa eddelka za »vozni red« pri

ŽTP Ljubljana in se seznanil z osnutkom voznega reda za sezono 1963/64. Osnu- tek voznega reda predvideva naslednje prihode vlakov na železniško postajo Jesenice:

iz smeri	zjutraj	opoldne	zvečer
Kranj	5.15	13.14	21.15
Gorica	5.08	13.10	21.10
Planica	5.09	13.06	21.05

Odhodi vlakov z Jesenic:

v smer	zjutraj	opoldne	zvečer
Kranj	5.46	13.45	21.40
Gorica	5.50	14.05*	21.45
		13.56**	
Planica	5.48	13.47	21.43

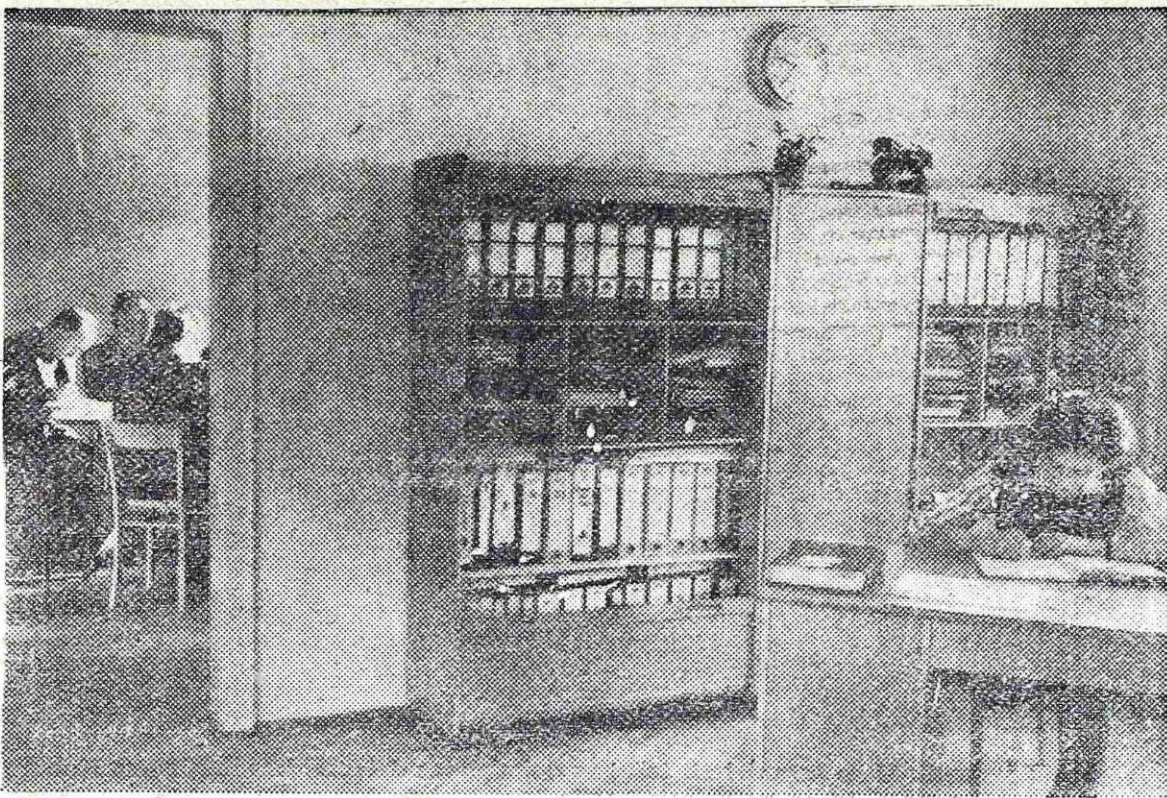
* vlak bi vozil samo v se- zoni od junija do septembra

** vlak bi vozil izven se- zone od septembra do juni- ja.

Z ozirom na to, da je naše podjetje že pristalo na spre- membo časa menjave dnin tako, da bi dneve menjali zjutraj ob 5.30, opoldan ob 13.30 in zvečer ob 21.30, ta osnutek voznega reda popol- noma odgovarja, razen za odhod vlaka v smer Kranj

zvečer ob 21.40, za kar pa je ŽTP pristalo, da se popravi na 21.45 oziroma na 21.50. Vsi navedeni vlaki so redni in bi na ta način odpadli lo- kalni delavski vlaki.

Upravni odbor je na seji 9. januarja sprejel to infor- macijo in se je z novim voz- nim redom strinjal ter skle- nil, da se prav z ozirom na razne govorice ta objavi v »Železarju« in se že sedaj z njim seznaniti celoten kolek- tiv.

V adaptirano stavbo pokojninskega zavoda se je vselilo že precej oddelkov, ki so bili prej utesnjeni v glavni pisarni in sosednjih stavbah.

EE visoke peči

Smotrno izkoristimo koledarski čas

Na redni seji DS EE so obravnavali gospodarjenje v decembru. Iz poročila je bilo razvidno, da je bila proiz- vodnja v naši enoti kljub precejšnjemu mrazu zadovo- ljiva v vseh obratih, razen v aglomeraciji, ki je v de- cembru delala slabo in je dosegla samo 86,4 % planir- ne proizvodnje. Vzrok je v glavnem v drobni rudi, ki je bila zmrznjena, tudi koksov zdrob ni bil zahtevane kva- litete, poleg tega pa je bil pomešan s snegom, zato nismo mogli dobiti kvalitet- ne mešanice, od katere je odvisna proizvodnja aglome- rata. Na visokih pečeh smo proizvodni načrt v decembru presegli za 128 ton in tudi kvaliteta je bila na zadovo- ljivi višini. Koledarski čas smo izkoristili pri visokih pečeh 99,4 %, v aglomeraciji pa 94,35 %, kar je vsekakor zadovoljivo. Zastoji v aglo-

meraciji tako niso bili vzrok neizpolnitvi planskih nalog. Na visokih pečeh je bil za- stoj v glavnem zaradi menja- ve zračnih šob, saj smo jih v decembru zamenjali 16, kar ni običajno. Šobe nam pregorijo v glavnem zaradi zelo drobnega koksa in ne- čistih talilnikov. Člani de- lavskega sveta so se zanimali, kakšni so bili ukrepi, da bi dobivali koks boljše gra- nulacije in boljše kvalitete. Delavski svet je tudi raz- pravljajal o izpolnjevanju le- tošnjega načrta. Prvi rezul- tati kar dobro kažejo, saj dnevno dosegamo planirano količino. Iznešeno je bilo, da je morda načrt za aglome- racijo precej napet in ga bo težko izpolniti, toda ker bomo po načrtu izdelovali samohodni aglomerat, verjet- no ne bo težav. Seveda pa bodo morali delavci v aglo- meraciji zelo smotrno izko-

ristiti koledarski čas ter pa- ziti na naprave, da bo čim manj zastojev.

Ob koncu seje je bilo po- novno poudarjeno, da disci- plina še vedno ni na zadost- ni višini. Prav tako se opa- ža, da delavci na posameznih delovnih mestih svojega dela ne opravljajo tako, kot je treba. Zato mora vodilni ra- der sklepe delavskega sveta v pogledu discipline res iz- vajati in vsak primer obrav- navati posebej. Zavedati se moramo, da bomo morali letos pri pripravi rude de- lati resno zaradi slabše kva- litete rude. Delavski svet je sprejel tudi sklep, da se je treba o vseh morebitnih po- skusih na naših napravah najprej pogovoriti na seji delavskega sveta, da bi jih lahko člani delavskega sveta pravilno obrazložili kolekti- vu. Enak sklep velja tudi za rezultate teh poizkusov. T.

Znižati je treba proizvodne stroške

(nadalj. z 2. strani)
za 5,8%. Tudi potrošnja po- možnega materiala je nižja od preteklih let. Na žalost pa finančni pokazatelji ni- kakor niso v skladu z dose- ženimi materialnimi pokaza- telji. Prvi podatki kažejo zvišanje proizvodnih stro- škov, predvsem stroškov vzdrževanja, ki so se pri istem obsegu finančno zelo povečali ter zaradi višjih cen nekaterega vložnega in pomožnega materiala. Delav- ski svet je sklenil, da je treba na seji ZEE pozvati vse člane kolektiva, da s skrajnim varčevanjem po- skušamo znižati proizvodne stroške.

Delavski svet je tudi kri- tično obravnaval prekomer- no bolezensko odsotnost, ki je v letu 1962 hromila še več- ji delovni polet in preko- merno obremenjevala ostale sodelavce. Zaradi boleznih je bilo izgubljenih 33.666 ur, tako da je bilo dnevno bole- zensko odsotnih 14 delavcev ali 9,1%. To je izredno visok odstotek in bo treba z ana- lizo poiskati vzroke.

Delavski svet je ponovno sprožil vprašanje, kaj je s planirano rekonstrukcijo ce- varne. Sprejet je bil sklep, da se ponovno zahteva od uprave podjetja, ki naj do- končno odloči o nadaljnjem obstoju naše cevarne. Ko-

dohodka, ki je podlaga za določitev pokojninske osnove, poln znesek stalne mesečne nagrade, predpisan za druge osebe, ki so opravljale enako funkcijo.

Zakon nadalje določa, kako se zneski pokojnin zaokrožujejo na- vzdol ali navzgor zaradi lažjega ob- računanja pokojnin. Tako se po- kojninski zneski, ki so manjši kot 10.000 dinarjev, zaokrožijo tako, da znesek pod 50 din zaokrožimo na 50, znesek nad 50 pa na 100 dinar- jev.

Pokojninski zneski, ki so večji od 10.000 dinarjev, se zaokrožijo tako, da se zneski pod 50 dinarjev ne upoštevajo, zneski nad 50 dinarjev pa se zaokrožijo na 50 dinarjev.

Zvezni izvršni svet lahko izjem- no prizna pravico do osebne po- kojnine tudi v primerih, ko niso izpolnjeni pogoji za pravico do po- kojnine, ki so predpisani z zako- nom o pokojninskem zavarovanju

in lahko odmeri večjo pokojnino, kakor bi pripadala po določilih te- ga zakona.

Vojaškim zavarovancem se pri- znava osebna pokojnina po poseb- nih določilih.

Zavarovanci, za katere veljajo posebne določbe, ob pridobitvi pra- vice do osebne pokojnine in njeni odmeri, so vojaške osebe — aktiv- ni podoficirji, oficirji in vojaški uslužbenci JLA.

Te določbe pa ne veljajo za tiste oficirje, podoficirje in vojaške uslužbence, ki jim je prenehala služba v stalnem sestavu JLA zato, ker so izgubili čin ali so bili obso- жени na zapor, daljši od enega le- ta, na strogi zapor, na izgubo služ- be po sodbi vojaškega sodišča ali če jim je prenehala služba iz kakšnega drugega razloga, ki ima po zakonu o JLA za posledico izgubo službe v stalnem sestavu JLA. Take ose- be izgubijo lastnost vojaškega za-

varovanca in za njih veljajo druge določbe tega zakona za določitev pravice do pokojnine.

Vojaški zavarovanec, ki mu pre- neha aktivna služba v JLA, ima pravico do osebne pokojnine ne glede na starost, če ima najmanj 15 za pokojnino števni let, od te- ga najmanj 10 let v JLA. Ta pokoj- nina se odmeri v ustreznem odstot- ku po 2. odstavku 69. člena tega zakona, ki določa, da nepopolna pokojnina znaša 40 % zavarovanč- ve pokojninske osnove za dopolnje- nih 15 pokojninskih let in se nato poveča se vsako nadaljnje leto za- varovancu za 3 % pokojninske osnove, zavarovanki pa za 4 %.

V desetletno službo v JLA se šte- je ves čas, ki se po posebnih pred- pisih prizna kot služba v JLA in čas, ki so ga oficirji, vojaški usluž- benci in podoficirji, prevzeti iz biv- še jugoslovanske vojske v aktivno službo JLA, prebili v ujetništvu.

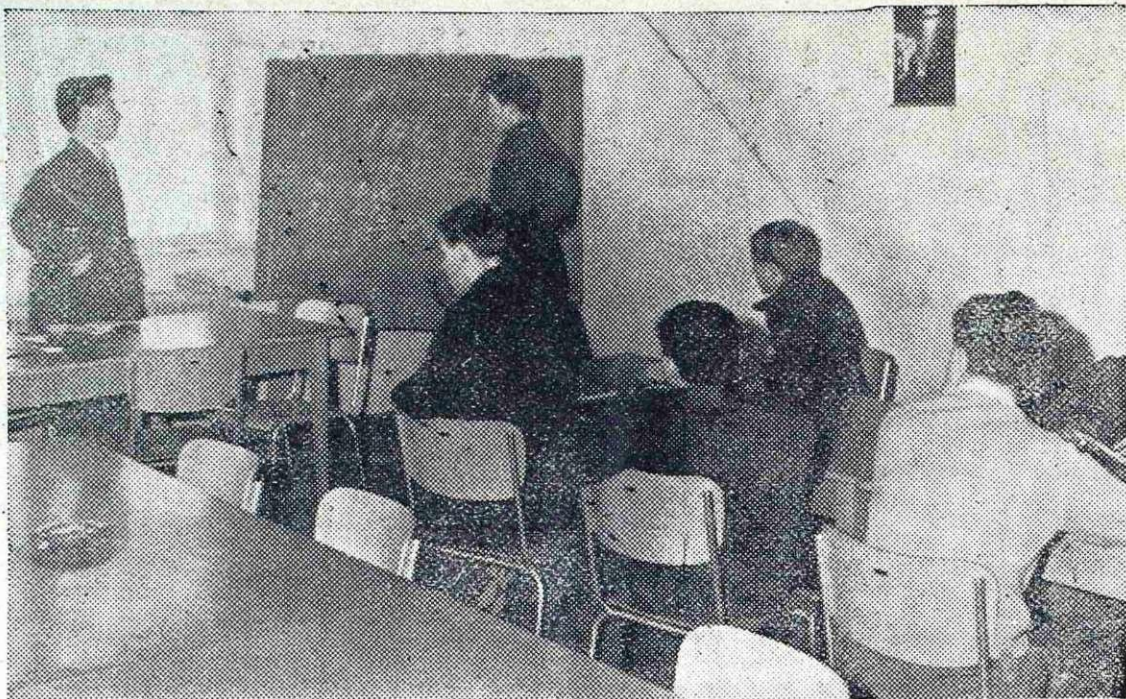
Vojaški zavarovanec nima pravice do osebne pokojnine, če mu je ak- tivna služba v JLA prenehala na lastno prošnjo.

Vojaški zavarovanci se razvrsti- jo v zavarovalne razrede ne glede na 64. člen tega zakona.

Vojaški zavarovanec se razvrsti v zavarovalni razred po plači, ki jo je imel ob prenehanju službe v stalnem sestavu JLA, če ima naj- manj eno leto službe v činu ozi- roma razredu, se razvrsti v zavarovalni razred po plači prvega niž- jega čina oziroma razreda, ali po povprečnem znesku plač, ki jih je imel v zadnjih treh letih, če to sam zahteva.

V plačo iz prejšnjega odstavka se všteje temeljno plačo, položajno plačo in povprečni mesečni znesek stalnih denarnih dohodkov po pred- pisih o plačah podoficirjev, oficir- jev in vojaških uslužbencev.

(Dalje prihodnjič)

V obratu javornik II so organizirali tečaj za mladoletne delavce. Mladinci so na izpitih pokazali precej znanja, ki so ga pridobili v tečaju, ki je dobro uspel

O izobraževanju mladincev

Korak bližje k cilju

Zadnji gojenci so v soboto 12. januarja uspešno opravili prvi izpit v prvem tečaju za mladoletne delavce v valjarni tanke pločevine na Javorniku. Izpit je uspešno opravilo devet mladincev. Smelo lahko trdimo, da je njihov uspeh tudi uspeh vseh, ki so v programiranje in izvedbo tečaja nesebično vlagali svoj prosti čas in delo. Mladinci so na izpitih pokazali zadovoljivo znanje v tečaju podane snovi.

Prva stopnja v izoblikovanju novega profila kvalificiranega delavca — adjusterja tanke pločevine, je tako končana. Dala je dobre rezultate. Ta način vzgoje ni splošen, pač pa je njegova značilnost v tem, da je program izobraževanja rastel in se izoblikoval iz neposrednih zahtev in specifičnosti obrata, ki mladince praktično in teoretično izobražuje. Obrat mora in stremi za tem, da vzgoji delavce, ki bodo svoje delo popolnoma obvladali. Znanje takih delavcev ne sme biti samo informativno, temveč formativno ter služiti zahtevam naraščajoče proizvodnje in vse močnejšemu premiku v kvaliteto. To lahko dosežemo le s tesnim povezovanjem nujno potrebne in nivoju gojencev prilagojene teorije s prakso vsakdanjega dela na delovnih me-

stih v adjustaži tanke pločevine.

V prvem tečaju so bile obravnavane teme: enciklopedičen pregled toka materiala v posameznih fazah tehnološkega procesa obrata, kontrola izmer pločevine, prebiranje pločevine, predpisi merjenja in merila, tolerance, signiranje in odprema pločevine. V drugem delu prvega tečaja je bila obravnavana standardizacija, odvzem in metode preiskovanja prob, s katerimi ugotavljamo mehanske vrednosti pločevine ter sistematično označevanja vrst jekel s posebnim ozirom na pločevino. Nadalje so bile obdelane še oznake in način izdelave kvalitetne pločevine glede na obdelavo površine.

V programu drugega tečaja bo obravnavano rezanje

pločevine na škarjah, ravnanje na ravnalnih strojih ter termična obdelava, to je normalizacija in žarjenje pločevine.

Našim mladincem želimo pri njihovem izobraževanju za poklic adjusterja mnogo

uspehov. Uspeh bo zagotovljen, če bodo pridno sledili navodilom inštruktorja ter redno in pazljivo poslušali predavanja. Le z vztrajnim in dobro opravljenim delom si lahko pridobimo za delovno mesto potrebno znanje.

T. Č.

27. redna seja UO

Športna društva in športniki pozor!

Upravni odbor naše železarne skoraj na vsaki seji razpravlja o vlogah raznih društev za izredno plačane dopuste. Takšnih vlog je največ prav v zimski sezoni, kar je razumljivo, ker so pri nas prav zimski športi zelo razviti. Upravni odbor si prizadeva, da takšne vloge rešuje, vendar pri tem skoraj vedno naleti na težave, ker želi po eni strani zadovoljiti željam društev in prispevati svoj delež k razvoju zimskih športov v našem kraju, po drugi strani pa želi braniti interese podjetja in skrbeti za to, da ne bo že itak velika odsotnost še večja. Velika odsotnost, bodisi plačana ali neplačana, pa je v vsakem primeru gospodarska škoda, ki bo z razvojem podjetja in uvajanjem avtomatizirane proizvodnje vedno večja.

Prav zaradi tega je UO na redni seji 9. januarja sprejel načelna stališča glede odobravanja dopustov in sklenil, da se ta stališča in postopek objavijo v »Železjarju«. Stališča so naslednja:

Upravni odbor je pripravljen odobriti športnikom, ki tekmujejo v zveznem merilu, ali pa so člani državne reprezentance, bodisi za sezono ali za posamezna tekmovanja, določeno število dni izredno

plačanega dopusta. Vloge za te dopuste pa morajo športna društva nasloviti na upravni odbor preko Občinske športne zveze. Ta forum ima pregled nad potrebami raznih društev, zato upravni odbor v bodoče brez mnenja ali priporočila tega foruma vlog ne bo reševal, temveč jih bo pošiljal na Občinsko športno zvezo.

V primerih, ko upravni odbor odobri posameznim športnikom — reprezentantom določeno število dni izredno plačanega dopusta za celo sezono, pa je postopek za koriščenje tega dopusta naslednji:

Društva morajo za svoje tekmovalce za vsako posamezno tekmovalstvo ali skupne priprave reprezentance napraviti vlogo na kadroviski sektor — referent za rekreacijo, ki bo na podlagi vloge in skladno s sklepom UO obvestil obrate, da športniki dopust lahko koristijo in vodil nadzor nad pravilnim koriščenjem dopustov. V praksi so namreč bili primeri, da so nekateri športniki odobrene dopuste koristili tudi v druge namene, ne pa samo za tekmovalstvo in skupne priprave.

Za tiste športnike, ki so člani republiške reprezentan-

(nadali. na 5. strani)

malnem tiru. Žerjavovodja je dobil dodatno delo, ustvarjen pa je pogoj za znižanje normativna obrata za dva pepearja.

ELEKTROTOPILOTNA ENERGIJA

V EE elektrotoplotna energija zaključuje dela 2. faze rekonstrukcije. Postopoma preklaplja na novo RTP in predvidevajo, da bodo z deli končali do konca meseca. S tem bodo staro RTP popolnoma razbremenili in podrli ter tako ustvarili pogoje za nadaljnjo izgradnjo in razširitev nove RTP.

Istočasno popravljajo turbogenerator I. Vzoredno s popravilom ta turbogenerator tudi preklaplja na novo RTP, tako da bosta na staro RTP ostala vezana le še generatorja III in IV.

V tem mesecu bodo zamenjali sedanji transformator 2500 KVa z novim 4000 KVa transformatorjem.

Vsa omenjena dela so v okviru II. faze rekonstrukcije in bodo predvidoma zaključena do konca meseca. Tako bodo lahko že v februarju začeli s končno III. fazo rekonstrukcije.

P.

TRANSPORT

V preteklem letu smo dobili ogromne količine grodlja, ki ga ni bilo mogoče razkladati z obstoječimi magnetnimi žerjavi. Ta grodelj smo razkladali z novo magnetno napravo, ki smo jo dobili sredi preteklega leta. Ta naprava, ki smo jo sami namestili na motorno dvigalo UB-1, je z lahkoto obvladala masovne dovoze. Tako je v zelo veliki meri pripomogla k znižanju stonjin v preteklem letu.

B.

ELEKTRODNI ODDELEK

Zaradi pomanjkanja naročil so morali lani nekaj časa v elektrodnem oddelku obratovati na eno izmeno. Ker so letos razmere na tržišču precej boljše, so začeli obratovati z novim letom na dve izmeni. V kolikor pa bodo realizirane tudi pogodbe za izvoz 1000 ton elektrod, bo elektrodni oddelek spet polno obratoval. Toda zdaj so pred drugim problemom. Primanjkuje jim delavcev, saj je bilo v preteklem tednu kar 24 članov kolektiva bolnih. Toda prepričani smo, da bodo tudi to vprašanje uspešno rešili.

Z.

ZAHVALA

Podpisani Alojz Cuznar, zaposlen v sivi livarni, se najlepše zahvaljujem sindikalnemu odboru obrata livarne za prejeto denarno pomoč v času mojega okrevanja na morju.

Alojz Cuznar,
siva livarna

Magnetna naprava v popravilu

Pred kratkim je prišlo do okvare na dinami elektro naprave na motornem dvigalu UB 1. Ker je ta naprava še pod garancijo, jo je bilo treba poslati na popravilo v Italijo. Tako smo bili na transportu praznih rok pri še vedno masovnem dovozu grodlja, ki ga s tem dvigalom razkladamo. Nekaj časa smo se mučili in razkladali grodelj kar z grabilci, vendar je bil učinek majhen. Kaj sedaj? Tiri so bili zatrpni, stojnina je naraščala, delavcev ni bilo. Na proizvodnem posvetu

pa je glavni delovodja Drago Košir predlagal, da bi v dvigalo namestili dinamo 220 V, ki jo imamo na zalogi, priključili namesto italijanskega ameriški magnet, prav tako 220 V, električne upore pa predelali iz 110 na 220 V. Asistent je s strokovnjaki preveril, da je ta predlog uresničljiv. Tako bomo zamašili kar veliko vrzel, kajti na magnetno napravo, ki jo popravljajo v Italiji, bomo čakali najmanj tri mesece.

Niko Bernard

Razpis

Obrtno podjetje Kovinoservis na Jesenicah razpisuje prosto delovno mesto

TEHNIČNI VODJA PODJETJA

Pogoji:

1. Strojni tehnik z večletno prakso na vodilnem mestu v proizvodnji, po možnosti vpoznani s splošnim ključavničarstvom.
2. Visoko kvalificiran delavec z 10-letno prakso na vodilnem mestu v proizvodnji strojnega in stavbnega ključavničarstva.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe na upravo podjetja. Stanovanje ni na razpolago v letu 1963. Osební dohodki po dogovoru. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Nov klub jeseniških študentov

Jeseniški študentje so bili že pred leti združeni v akademskem klubu, ki je po nekaj letih delovanja zamrl. Za tem je Železarna združila svoje študente v klub štipendistov ZJ.

Klub je odigral pomembno vlogo pri seznanjanju bodočih kadrov Železarne s proizvodno problematiko, z vlogo družbenega upravljanja v podjetju in komuniter s perspektivnim razvojem naše železarne. Razen tega je posredoval članom dodatno materialno pomoč predvsem v obliki strokovne literature.

Tak klub je bil v veliki skupni. To je privedlo do zameri zaradi ozke materialne povezanosti z Železarno zaprt vedno večjemu številu ostalih študentov z območja jeseniške komune.

Interesi občine in Železarne po kadrih, katerih strokovni in družbeni profil ustreza današnji stopnji proizvodnih odnosov, so prav gotovo

Na skupnem posvetu štipendistov in kadrovskega vodstva Železarne decembra lani v Ljubljani je bil osnovan pripravljalni odbor z nalogo pripraviti to razširitev in oblikovati smernice za razvoj in delo novega kluba.

Program dela med drugim predvideva:

- razvijati družbeno dejavnost med člani kluba.
- Spremljati študij, uspeh in pogoje svojih članov, in na podlagi tega s svojimi predlogi usmerjati politiko štipendiranja.

- Organizirati razna strokovna predavanja in razgovore o družbeni in gospodarski problematiki komune.

Klub bo vključen v Zvezo pokrajinskih klubov Slovenije. S svojim aktivnim sodelovanjem v dogajanju na univerzi in z vplivom na povezavo študentov z bodočim delovnim okoljem bo prav gotovo prerasel okvire gole teritorialne povezave študentov.

Ustanovna skupščina bo 19. januarja 1963 ob 19. uri v zgornjih prostorih Kazine na Jesenicah. Vsi študentje, vključno vabljeni!

Pripravljalni odbor

Zdravstvena dežurna služba

Od 18. 1. od 12. ure do 25. 1. do 12. ure bosta na Jesenicah dežurna naslednja zdravnikaj za zapadni del Jesenic dr. Milan Čeh, Jesenice, Titova 88; za vzhodni del Jesenic in okolico dr. Franc Trampuž, Jesenice, Tomšičeva 8 a.

(O razmejitvi dežurne zdravniške službe preberite v posebnem članku, ki ga danes objavljamo.)

volivcev	udeležba
volilna enota št. 2	170
volilna enota št. 3	94
volilna enota št. 5	92
volilna enota št. 7	119
volilna enota št. 8	132

Iz tega vidimo, da je udeležba komaj zadostovala zakonskim predpisom, po katerih morabiti navzočih 10% volivcev.

Sicer so zbori volivcev potekali kar v redu, čeprav smatramo, da je bilo na nekaterih premalo ali pa prav nič pojasnjeno, zakaj so sploh nadomestne volitve in zakaj so bili sklicani zbori volivcev.

V posameznih volilnih enotah so bili na zborih volivcev predlagani naslednji

kandidati za volitve, ki bodo 23. januarja.

- volilna enota št. 2 — inž. Stane Sekne;
- volilna enota št. 3 — inž. Vinko Gaber, inž. Avgust Karba, Janez Pajer, Božo Pančur;
- volilna enota št. 5 — Janez Pikon;
- volilna enota št. 7 — Rok Globočnik;
- volilna enota št. 8 — inž. Anton Koselj, Zvone Teržan;

(nadalj. na 10. strani)

Zakaj nadomestne volitve v zbor proizvajalcev ObLO

Kakor je znano, je zbor proizvajalcev ObLO na seji dne 26. novembra 1962 sprejel odlok o razpisu nadomestnih volitev v zbor proizvajalcev. Mnogi se še danes sprašujejo, zakaj je potrebno izvesti nadomestne volitve. Zbor proizvajalcev je sprejel ta odlok zaradi tega, ker je 10 članov tega zbora vrnilo mandat. Zaradi tega zbor proizvajalcev tudi ni mogel več tako aktivno delovati, ker je bil kadrovske okrnjen. Le iz tega razloga so bili prizadeti tudi nekateri sveti in komisije LO. Pri tako zmanjšanem številu zbora proizvajalcev je večkrat prišlo do nesklepčnosti na sejah.

Samo iz naše železarne je vrnilo mandat LO 8 odbornikov iz različnih vzrokov. Nekateri sploh niso več na Jesenicah ali v železarni, drugi zaradi preobremenjenosti, tretji pa tudi zaradi neaktivnosti v tem organu.

Tako so nadomestne volitve v železarni razpisane v petih volilnih enotah in to:

Volilna enota 2 za obrate: javornik II, javornik III, in valjarna 2400 — zaradi vrnitve mandata tov. Miroslava Noča.

Volilna enota 3 za obrate: plavž, jeklarna, elektropeč in žična valjarna — zaradi vrnitve mandata tov. Jaka Vodnjova, Franca Ravnikarja in Joža Lazarja.

Volilna enota 5 za obrate: transport, promet — zaradi vrnitve mandata tov. Dore Likovič.

Volilna enota 7 za obrate: hladna valjarna in žičarna, žebeljarna, cevarna, elektročni oddelok, jeklovlek — zaradi vrnitve mandata tov. Slavka Bizilja.

Volilna enota 8 za obrate: glavna pisarna, kadrovske sektor, garaža, OZOD, nabava, nadzorna služba, gasilci, gostinska enota »Železar« in higiensko-tehnična zaščita — zaradi vrnitve mandata. Jožeta Hutterja in Miroslava Feldina.

Izven železarne pa so nadomestne volitve razpisane še v volilni enoti št. 12 na Železniškem transportnem podjetju Jesenice in v volilni enoti št. 17 — obrtna skupina.

V dosedanjih pripravah za izvedbo nadomestnih volitev

je najprej UO podjetja imenoval komisijo za sestavo volilnih imenikov. Seveda je bilo treba za vsako voljeno enoto imenovati posebno komisijo, ki bo že skoraj zaključila svoje delo. Za tem so bili sklicani zbori volivcev in sicer 8. januarja, na katerih so volivci predlagali kandidate za volitve.

Priprave za te zборе volivcev so bile dokaj dobre, vendar se je izkazalo, da so posvetili premalo pozornosti udeležbi, ki je bila naslednja:

Sportna društva in športniki pozor!

(nadalj. s 4. strani)

ce, ali pa tekmujejo v republiškem merilu, pa je upravni odbor pripravljen odobriti določeno število izredno plačanega dopusta, vendar pod pogojem, da je to število le polovica potrebnih dni, do čim morajo športniki za drugo polovico koristiti svoj redni letni dopust, oziroma v primerih, ko imajo tega zelo malo, neplačan dopust. Postopek pa je prav tak kot za državne reprezentante.

Za kulturno-prosvetno dejavnost, ki pri nas še ni tako intenzivna, ali bolje rečeno, nima še takšnega ugleda v zveznem in mednarodnem merilu kot zimski športi, bo upravni odbor vloge za izredno plačane dopuste odobral za vsak primer posebej.

V noveletni številki »Železarja« smo poročali o prisrčni slovesnosti, na kateri so podelili priznanje ekipi javornika III, ki je osvojila prvo mesto na medobratnih športnih igrah v lanskem letu. Na sliki člani zmagovalne ekipe s pokalom

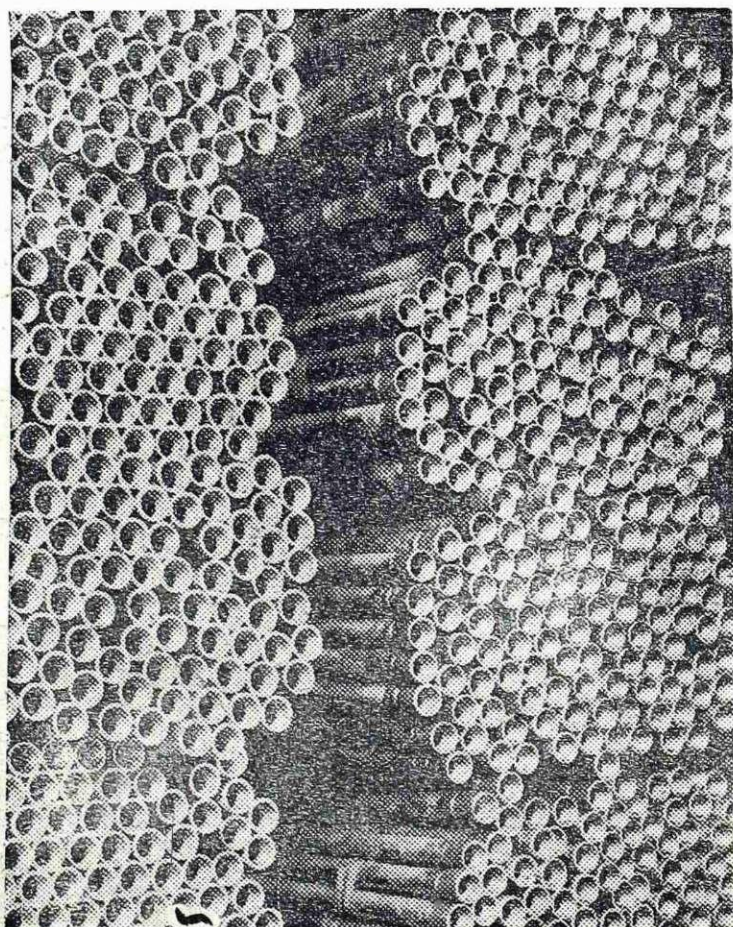
Doslej največji izvoz

V letu 1962 smo izvozili 17.936 ton naših izdelkov

Po proizvodnem in finančnem planu podjetja za leto 1962 je bilo predvideno za izvoz 9.000 ton izdelkov naše železarnice; od tega 6.000 ton žebeljev za ZDA, 2.000 ton pocinkane bodeče žice za Brazilijo in 1.000 ton oplasčenih varilnih elektrod za vzhodno-evropske države. Predvidena vrednost skupne količine predvidene ga izvoza je bila 1.360.000 dolarjev.

Precej velikih tovornjakov s prikolicami je polno naloženih odpeljalo z Jesenic naše izdelke kupcem v Italiji.

Kolektiv cevarne je lani izdelal 13.484 ton cevi, od tega za izvoz 1.947 ton, ki so jih izvozili v glavnem v Zahodno Nemčijo in Libanon.

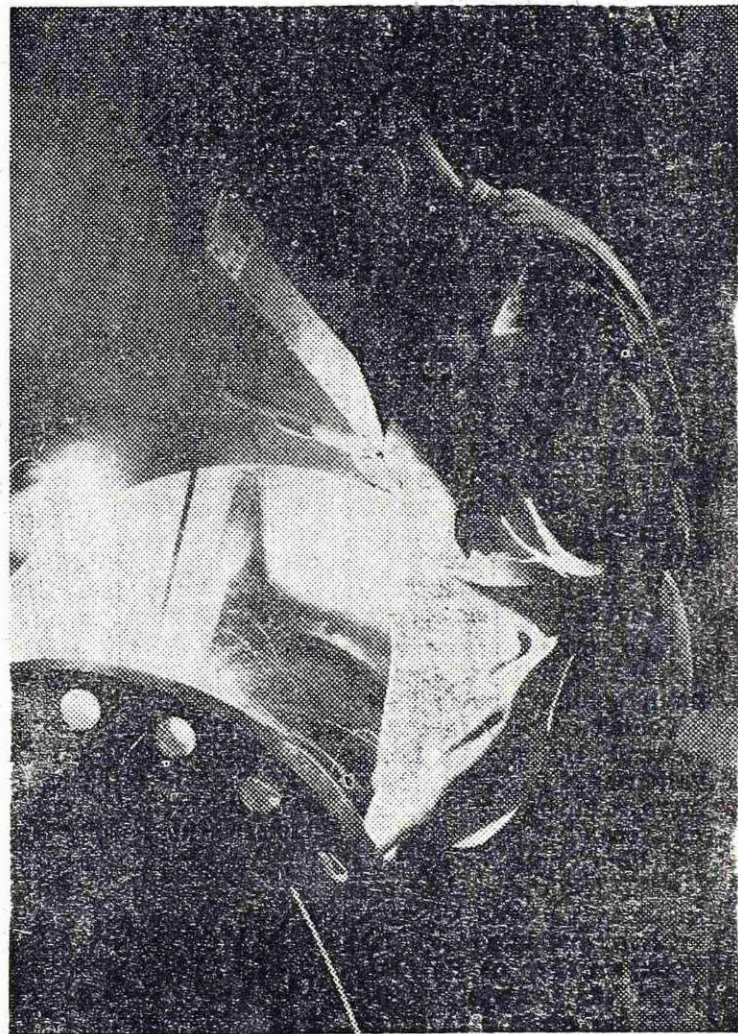
Med letom pa je v okviru naporov vsega gospodarstva v državi za izboljšanje zunanjetrgovinske bilance tudi naša železarna prevzela dodatne izvozne obveze. Prvotni izvozni načrt smo povečali za 1.500 ton žebeljev, 2.000 ton pocinkanih varjenih cevi, 4.000 ton vlečene žice, 2.000 ton valjane žice, 1.500 t pocinkane pločevine ter 1.000 ton profilov, v skupni predvideni vrednosti 850 tisoč dolarjev in z obvezo, prodati vse te količine na

izvozili 17.926 ton naših izdelkov v vrednosti 2.158.500 dolarjev.

V ZDA in države Perzijskega zaliva smo izvozili 6.216 ton žebeljev v vrednosti 801.864 US dolarjev. — Žebeljarna bi sicer lahko dala za izvoz še 800 ton, vendar je lani prodaja žebeljev v inozemstvu zastala zaradi ogromnih nakopičenih zalog ob istočasni zmanjšani potrošnji ter zaradi izrednega padca cen ob močni konkurenci Japoncev in izvoznikov iz vzhodnoevropskih držav. V bodoče bo treba uvesti za pakiranje žebeljev kartonsko embalažo, ki jo ameriško tržišče za ta izdelek skoraj

za v pristaniških skladiščih nakopičeno blago.

Izvoz vlečene žice v Italijo smo poverili izvoznemu podjetju »Metalka« v Ljubljani, ki je uspela prodati tamkaj 2.300 ton žice, a sami smo izvozili 115 ton v Urugvaj v skupni vrednosti 207.600 dolarjev. Italijanski kupci uporabljajo našo žico za izdelovanje žebeljev, mrež in podobnih izdelkov ter bi lahko izvozili v to deželo še več žice, saj se nam je javilo že večje število drugih kupcev. Težave so se pojavile zaradi zelo nerednega odvoza s kamioni, kar je oviralo normalno delo v skladišču žičarne. Poleg tega pa je treba

V letošnjem letu, saj je se

kjer smo celo z letno pogoltno ventno firmo z 3.000 ton varjen na tamkajšnjem skoletni izvoz t banon znaša 1. hodno Nemčijo skupni vrednos larjev. Pospel njega izvoza s vendar bo nu proizvodnjo v približati nove asortimenta.

Zaradi potreb žišča je izvoz čevine možen s vi posebnih do smo pričeli z i

področja s konvertibilno valuto.

Pri pospešenem izvozu v III. in IV. četrtletju pa smo seveda naleteli na nekatere težave, ki nujno nastanejo pri tako izrazito kampanjski akciji. Dejstvo, da se z nekaterimi izdelki, kot n. pr. pločevino, profili in vlečeno žico, že vrsto let nismo pojavili na inozemskih tržiščih, da se kupci običajno oskrbujejo s potrebnimi izdelki vsaj za nekaj mesecev vnaprej, po možnosti pri resnih firmah, ki nudijo celoten kvalitetni in dimenzijski asortiment izdelkov, se je odrazilo predvsem v doseganju komaj zadovoljujočih cen in kopičenju naročil v proizvodnih obratih, ki sem in tja niso uspeli izdelati zadostnih količin za izvoz ali izdelati v zahtevani kvaliteti in asortimentu.

Da bi naš izvozni oddelek zadane naloge čim bolj uspešno izpolnil, smo pritegnili k sodelovanju nekatera renomirana zunanjetrgovinska podjetja kot so Metalka Ljubljana, Tehnopromet Beograd, Željopoh Zagreb in Intertrade Ljubljana. V sodelovanju z navedenimi podjetji so bile izvozne naloge uspešno opravljene. Do 31. 12. 1962 smo

Stalni kupci naših elektrod so še vedno vzhodnoevropske države, predvsem SZ, Bolgarija in Romunija

izključno zahteva, ter razširiti naš standardni asortiment svetlih in pocinkanih žebeljev še na posmoljene in modrožarjene.

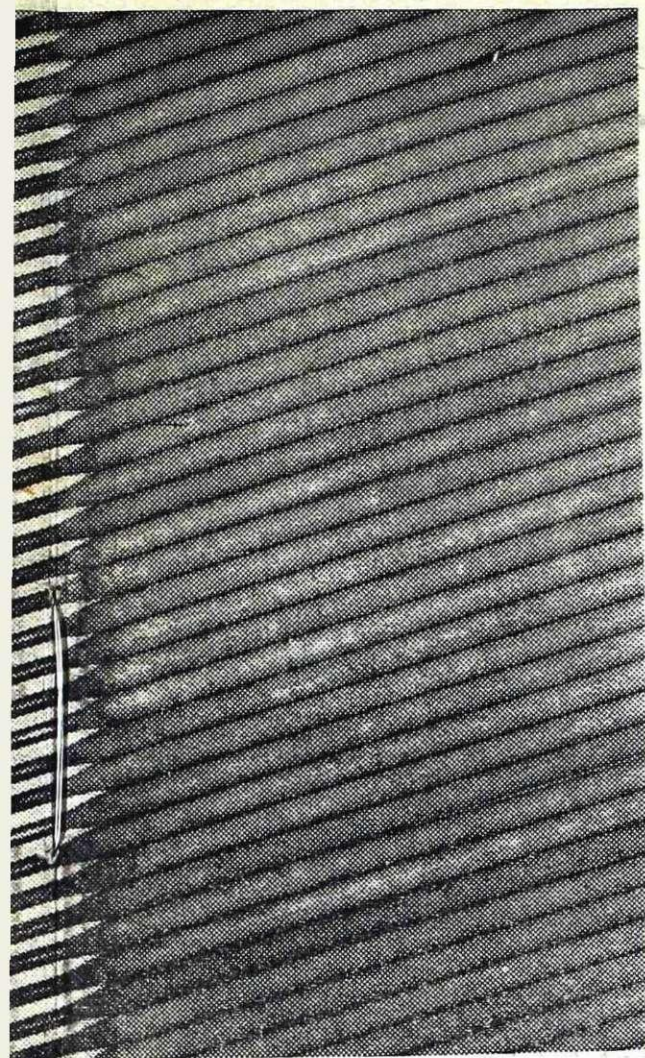
Bodeče žice smo izvozili 2.540 ton v Brazilijo in Urugvaj. Vrednost 406.400 dolarjev. Proučiti bi morali pogoje za povečanje količin bodeče žice, ker lahko povečamo izvoz tega izdelka v Brazilijo še za enkrat tako količino ter dosežemo solidne cene. V preteklem letu je bilo nekaj težav z odpremo pošiljk iz pristanišča na Reki, ker so ladje brazilske ladijske družbe Lloyd Brasil zamujale roke prihoda na Reko ter se skoraj nismo mogli izogniti plačevanju visokih lažarin

rešiti še nekatera kvalitetna vprašanja, ker se kupci pri tožujejo nad težavami, ki jih imajo pri nadaljnjem hladnem vlečenju žice izpod premera 2 mm.

Lani smo uspešno prodali tudi 2.340 ton valjane žice v vrednosti 248.500 dolarjev. Od te količine je šlo 1.800 ton v Italijo in 1.000 ton v SSSR, vse s plačilom v konvertibilni valuti. Tolikšen izvoz valjane žice pa je povzročil resnejše težave pri preskrbi domačih potrošnikov in zato v letu 1963 tega izdelka ne nameravamo izvažati v večjih količinah.

Izredno ugodno smo uvrstili naše varjene cevi v Libanonu in Zahodni Nemčiji,

Bodeča žica,

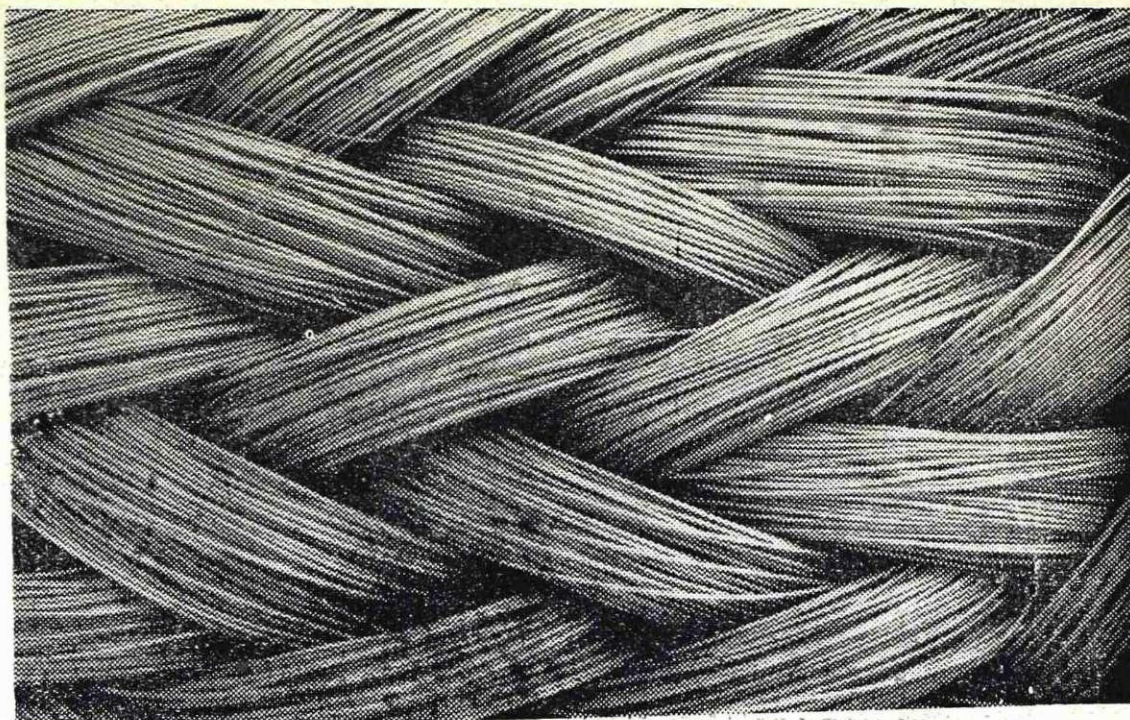
denih 1.000 ton. Stalni kupci za ta naš izdelek so še vedno vzhodnoevropske države, predvsem Rusi, Bolgari in Romuni, v zadnjem času pa se pogajamo z ZAR in celo z neko zapad. nemško firmo za prodajo večjih količin. Ker pa je tako v Egiptu kot v Nemčiji uvoz varilnih elektrod vezan na uvozne licence in visoko zaščitno carino se bomo tudi v bodoče največ obračali s prodajo tega izdelka na vzhodno-evropske države.

Poleg omenjenih izdelkov smo lani izvozili še 370 ton profilnega železa, 617 ton visokopečne žlindre in 5 ton železnega sulfata, vendar smatramo ta izvoz več ali manj priložnost. Pač pa bo naloga našega izvoznega oddelka letos izvoziti večje količine profilnega železa na inozemska tržišča, saj okvirni plan izvoza za leto 1963 predvideva 3.700 ton profilov za izvoz na tuja tržišča.

Dejstvo, da smo izvozili lani skoraj za milijon dolarjev več kot je bilo prvotno planirano kaže, da je naš kolektiv pravilno razumel in doprinesel svoj delež v skupnih naporih za izravnavo zunanjetrgovinske bilance. Na stop na inozemskih tržiščih z razširjenim izvoznim programom pa mu nalaga nove naloge, izboljšati kvaliteto izdelkov, jih poceniti in pripraviti za izvoz v taki obliki, kot so tam iskani.

Zanimiv bi seveda bil tudi dinarski rentabilnostni izračun realiziranega izvoza kot tudi perspektive izvoza v letu 1963. Taka razprava pa bi presegla omejeni obseg tega članka ter bomo o tem pisali v naslednjih številkah našega časopisa ko bodo podatki o rentabilnosti izvoza proti domačim cenam realno izračunani in ko bodo organi delavskega upravljanja potrdili predlog plana izvoza za leto 1963 v okviru letošnjega proizvodnega in finančnega plana podjetja.

Budja

Kolobarji valjane žice, ki jo izdelujemo v žični valjarni, so pripravljeni za odpremo.

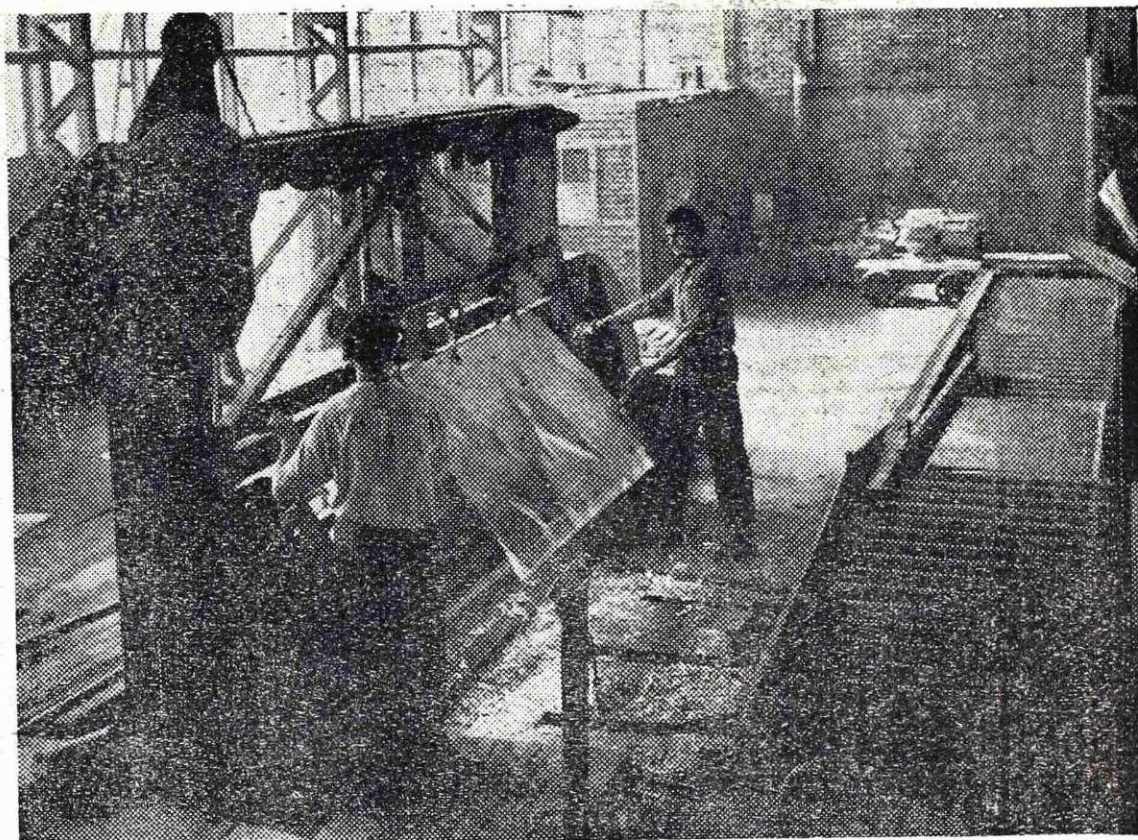
Šnjem letu bomo izdelali precej več elektrod kot aj je sedanje stanje na tržišču mnogo boljše kot lani.

o celo zaključili več-ogolbo z neko sol-firno za prodajo do-varjenih cevi letno-ajšnjem tržišču. Lan-izvoz teh cevi v Li-naša 1.256 ton, v Za-venčijo pa 420 ton, v vrednosti 233.175 do-Perspektive nadalj-zvoza so zadovoljive, bo nujno potrebno lno v cevarni vsaj ti novejšim normam enta.

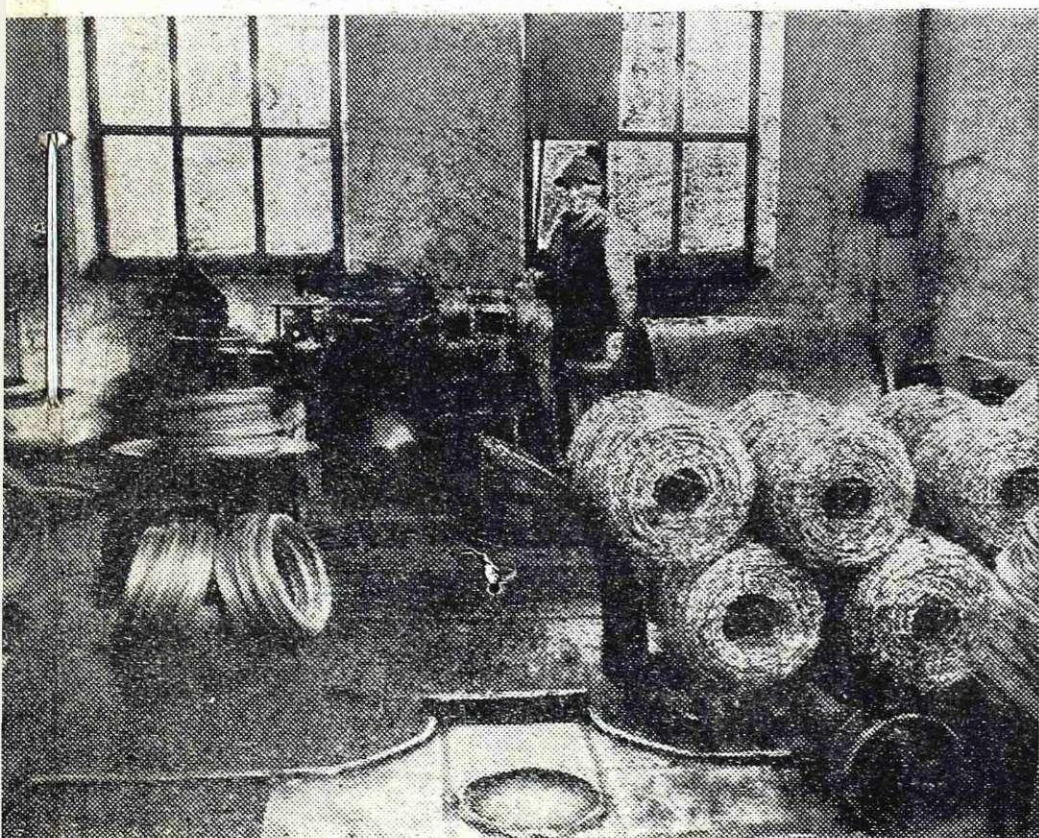
i potreb domačega tr-izvoz vseh vrst plo-možen samo na osno-bnih dovoljenj. Tako-čeli z izvozom pocin-

kane in črne pločevine šele v decembru in realizirali le manjši del predvidenih količin. V Romunijo smo odpre-mili 215 ton črne pločevine, v Italijo in Zapadno Nemčijo pa 230 ton pocinkane pločevine. Skupna vrednost tega izvoza znaša 58.958 dolarjev. Žal pa s kvaliteto pocinkane pločevine kot tudi s sedanjim načinom embalaranja inozemski kupci niso povsem zadovoljni ter bomo morali pri realizaciji preostalih 1.250 ton pocinkane pločevine posvetiti tem vprašanjem veliko več pozornosti.

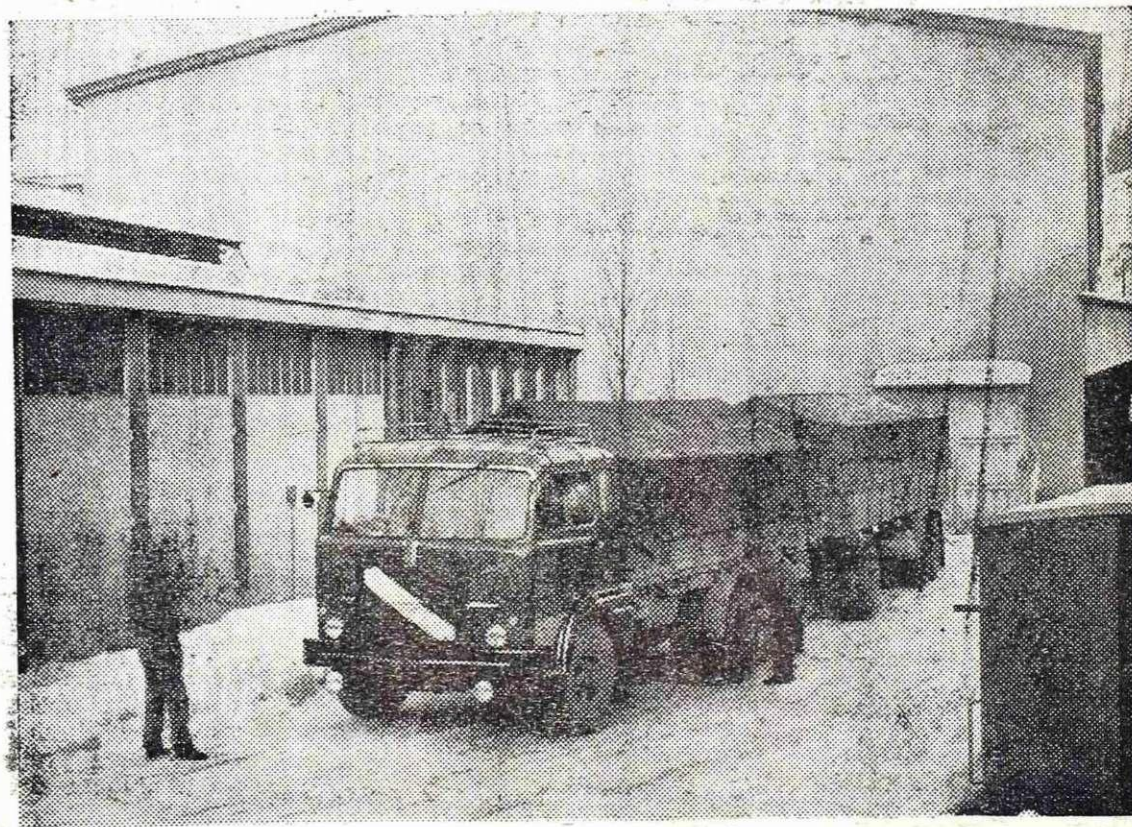
Varilnih elektrod smo uspe-li izvoziti 815 ton od predvi-

Delavci, ki so zaposleni v pocinkovalnici tanke pločevine, morajo paziti tudi na to, da je sloj cinka enakomeren po vsej površini pločevine

Žica, ki jo izdelujemo v naši žični valjarni, je povsod iskana in jo tudi izvažamo.

Med izdelki, ki smo jih lani izvažali v inozemstvo, je bila tudi vlečna žica.

Inž. Alojz
Prešern

Ognjevarna opeka za SM peči

Povečana poraba kisika v procesih izdelave jekla povzroča povišane obratovalne temperature, izredno toplotno obremenitev opeke, povečano količino oksidnih komponent, kar vse uničuje opeko v večji meri, kot je to primer pri neforsiranem obratovanju. Proizvajalci opeke imajo zelo zahtevno nalogo, znatno izboljšati kvaliteto.

Ceprav je bil v zadnjih letih dosežen velik napredek pri boljšem razumevanju faktorjev, ki določajo lastnosti in obnašanje bazične ognje-vzdržne opeke, je ostalo še precej nerešenih problemov. Eden glavnih je vzrok za relativno nizko trdnost magnezitne opeke pri višjih temperaturah. Ford in White sta namreč raziskovala natezno trdnost bazične opeke v vročem stanju in ugotovila, da stalno difundirajo v opeko

določene komponente, ki tvorijo okrog zrn tanko plast, ki postaja s povišano temperaturo tekoča in lahko že pri nizkih obtežbah opeke povzroči znatno znižanje trdnosti.

Tuja komponenta, ki predvsem difundira pri višjih temperaturah v opeko, je določena oblika železovega oksida (Fe_2O_3), ki skupno z apnenim prahom tvori nizko taljivo sestavino v opeki. Karakteristično je obnašanje magnezitne in krommagnezitne opeke pri višjih temperaturah. Konkretno pri segrevanju na $1300^\circ C$ ima magnezitna opeka najslabšo trdnost, krommagnezitna, kemično vezana s kremenikom, ima boljšo trdnost kot magnezitna, najvišjo trdnost pa izkazuje žgana krommagnezitna opeka. Prevladuje mnenje, da lahko z manjšimi dodatki kromove rude slabo trdnost magnezitne opeke v vročem stanju znatno izboljšamo, kot je to primer pri magnezit-kromitni opeki naše tovarne »Magnohrom«, ki se imenuje »Makral«.

Izredno zanimive in poučne rezultate nudi preiskava stabilnosti oblike in dimenzij opeke ter nastanek razpok in »odpadanje« pri visokih temperaturah: segrevanje žgane magnezitne opeke kvadratnega prereza 225 cm^2 na $1300^\circ C$ ne povzroča razpok; pri $1400^\circ C$ se na isti opeki še ne pojavijo razpoke, pri pravokotnem prerezu opeke pa nastane že prva razpoka. Tudi pri $1500^\circ C$ se na opeki kvadratnega prereza še ne pojavi razpoka, pri pravokotnem prerezu opeke pa jih je že več. Sološni rezultat segrevanja žgane magnezitne opeke na $1500^\circ C$ je naslednji:

1. Kvadratni prerez 225 cm^2 — ni razpoke.
2. Pravokotni prerez 1:2 — razpoka se pojavi že pri

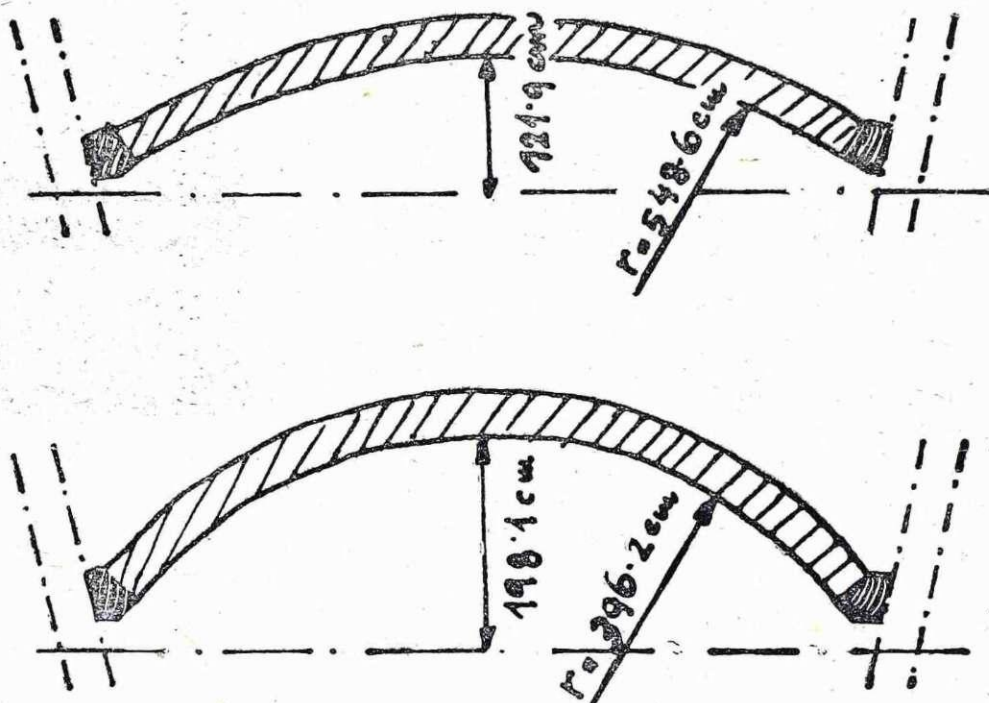
3. Pravokotni prerez 1:5 — razpoke nastanejo že pri 25 cm^2 veliki ploskvi opeke.
4. Hitro segrevanje opeke do 1300° ne povzroča razpok,

temperatura, temveč tudi toplotnih razteznosti.

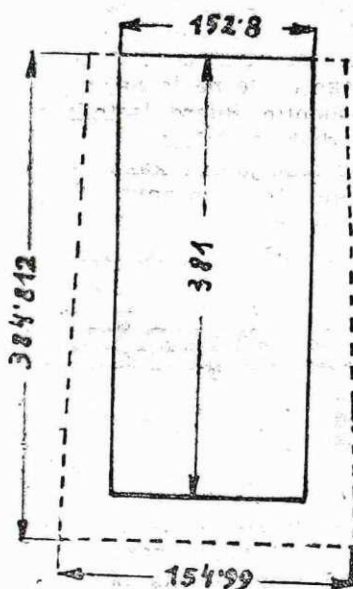
3. Za določene obratovalne pogoje je treba izbrati odgovarjajočo obliko opeke, od-govarjajoči prerez delovne

ploskve opeke in pravilno konstrukcijo oboka.

Slika 2 prikazuje obnašanje radialne in po višini pravokotne opeke: segrevanje (dalje na 9. strani)

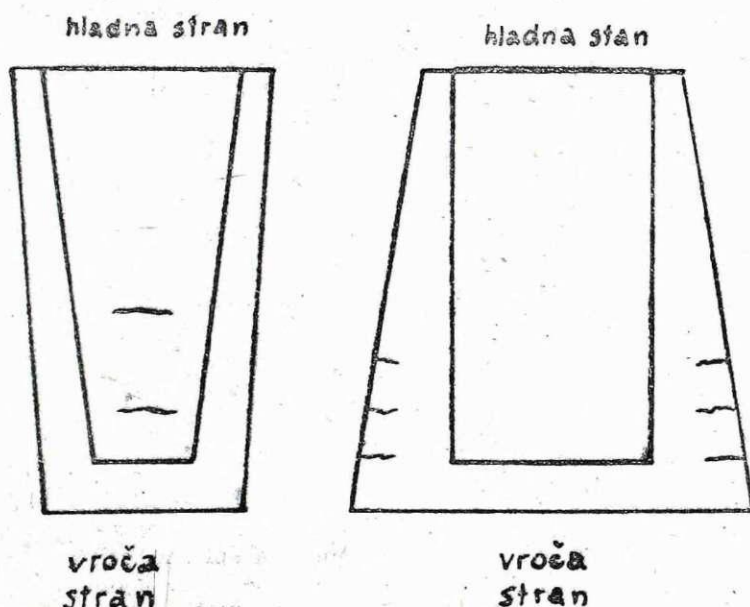

Rekonstruirani obok

Vpliv segrevanja na spremembo formata

Slika 1

Vpliv segrevanja in formata opeke na razpoke

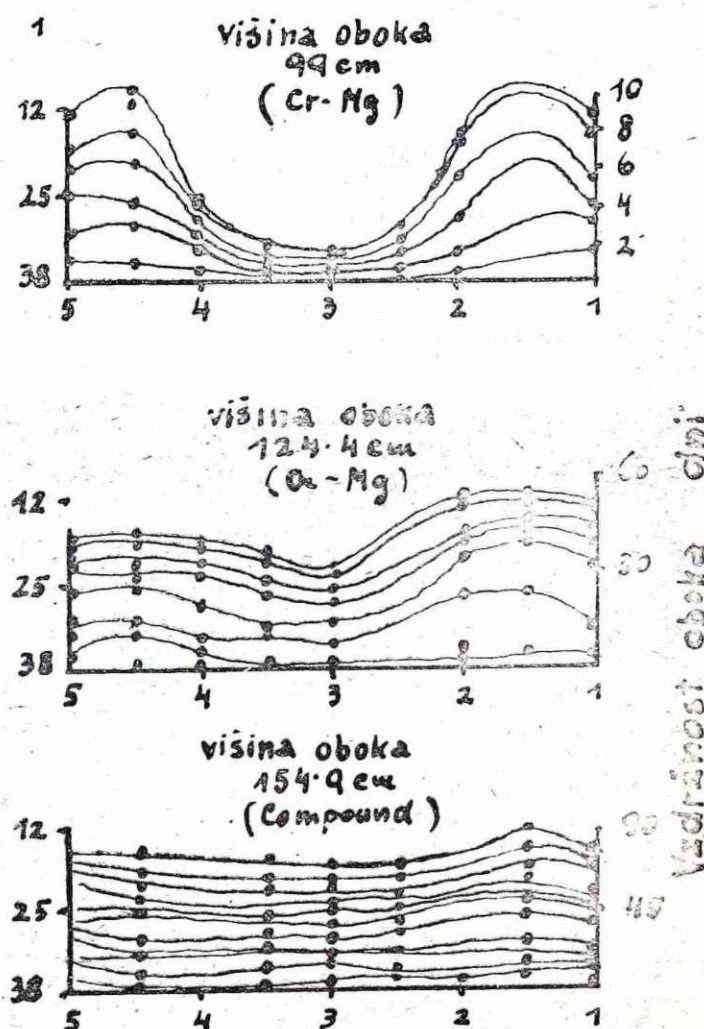
Slika 2

pri 1400° pa se že pojavijo. Rezultati istih poizkusov na žgani krommagnezitni opeki kažejo, da se pri 1400° , 1500° in 1600° še ne pojavijo razpoke, pri 1700° pa nastopijo skoraj v istem obsegu, kot pri magnezitni opeki pri isti temperaturi. Čeprav obstajajo konkretni rezultati, da je krommagnezitna opeka tridesetkrat bolj odporna proti razpokam kot žgana magnezitna opeka, se le vsiljuje mnenje, da je ta odpornost morda samo vprašanje določenih obratovalnih pogojev in stopnje toplotne obremenitve z ozirom na velikost prereza delovne ploskve opeke.

Nadaljnji poizkusi segrevanja krommagnezitne žgane opeke dolžine 321 mm, na 1700° (hladna stran opeke 300°) so nudili naslednje rezultate:

1. Krommagnezitna opeka kvadratnega prereza $152,8 \times 152,8\text{ mm}$ in višine 381 mm doživi pri segrevanju naslednje dimenzijske spremembe: dolžina ploskve $152,8\text{ mm}$ se na hladni strani podaljša na $152,86\text{ mm}$, na vroči strani na $154,99\text{ mm}$, torej za $2,19\text{ mm}$, višina opeke pa se poveča od 381 mm na $384,812\text{ mm}$, torej za $3,812\text{ mm}$. Del dimenzijske spremembe opeke se kompenzira z elastičnostjo opeke, ostalo mora prevzeti pravilno izračunana dilatacija (glej sliko 1).
2. Razpoke niso samo funkcija oblike opeke, prereza delovne ploskve opeke ter

Slika 3

Šaržirna vrata SM peči

Vpliv višine oboka in kvalitete opeke na vzdržnost oboka.

Slika 4

Odlomki iz zgodovine železarstva na Savi

Da bi bralce seznanili z roča v svoji knjigi »Slava razvojem naše železarne, bo- mo na tej strani objavljali nekaj zgodovinskih zapiskov o njenem nastanku.

Ker je bil glavni del današnje železarne pred nakupom last fužinarja V. Ruarda, bo gotovo zanimivo vedeti, kakšno je bilo njegovo posestvo, preden je prešlo v last novih gospodarjev.

Fužinarsko posestvo na Stari Savi, Plavžu in v Mojstrani je prešlo koncem leta 1871 v last delničarjev Kranjske industrijske družbe s sedežem v Ljubljani in je takrat obsegalo naslednje nepremičnine:

- topilnico grodja na Stari Savi s kupolko in drobilcem žlindre,
- pudlovko za železo in jeklo na Stari Savi, s šestimi kladivi
- fužino v Mojstrani s pudlovko, tremi kladivi s pripadajočimi ognji,
- kovaško kladivo v Globokem,
- rudnik rjavega železovca pri Savskih jamah z 12 jamskimi merami in dvajsetimi prostosledi
- rudnik manganove rude na Begunjščici z dvema jamskima merama in dvema prostosledoma.

Zgodovinski podatki

Rudniki Savske jame, kjer so kopali železno in svinčeno rudo, so zelo stari, vendar o začetku izkoriščanja nimamo podatkov. Prvič pa so omenjeni v svoboščinskem pismu, ki ga je izdal grof Friderik Ortenburški dne 24. avgusta 1381. Valvazor po-

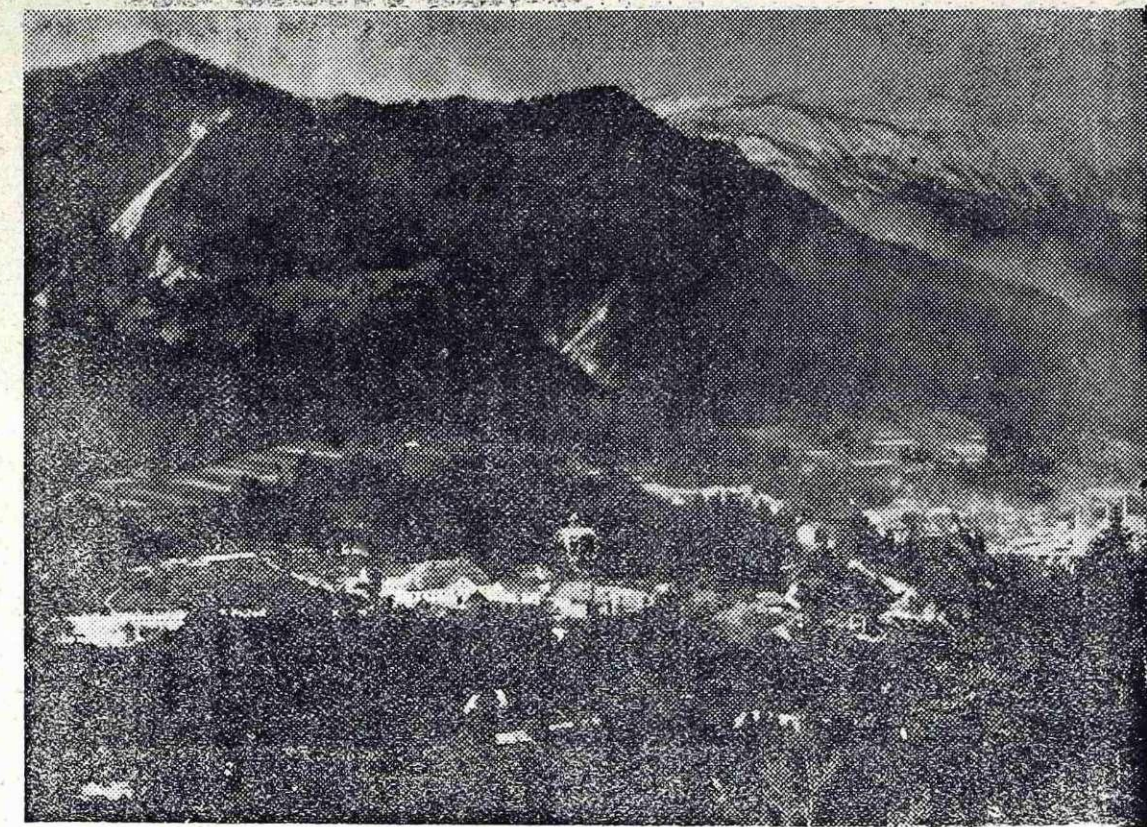
roča v svoji knjigi »Slava Vojvodine Kranjske« (iz leta 1689), da je bilo to svoboščinsko pismo za rudnike in topilnice na Planini nad Jesenicami ob njegovem obisku v originalu še na Savi. Okoli leta 1550 so večji del Savskih jam z več pečmi na volka verjetno kupili grofi Bucelleni, ti pa so kmalu nato v bližini Jesenic, ob potoku Jesenici, zgradili večjo topilno peč za železo. Od tedaj se ta kraj imenuje Plavž.

Istočasno so zgradili tudi topilnico in fužino na Stari Savi, ki je dobila ime po reki Savi. Lastnika tega podjetja sta bila grof Oktavij Bucelleni, stolni prošt v Ljubljani in njegov brat grof Johann Andrej Bucelleni.

O tem podjetju piše Valvazor, da je izdelovalo v zelo velikih količinah samo dobro jeklo, ki so ga zaradi dobre kakovosti izvažali v bližnje in daljne dežele, posebno pa v Italijo, od koder so izdelke odpremjali tudi naprej. Zanimivo je tudi, da v fužini na Savi ni primanjkovalo vode ter so fužine nemoteno obratovali. Izdelovali so tudi hrvaško jeklo, imenovano accalon. V rudnikih so pridobivali rudo, ki je bila bela kot alabaster. Prav iz te so izdelovali najboljše jeklo.

Redkeje so izdelovali železo, toda to samo po posebnem naročilu. Zanimivo je tudi, da so izdelali največje sidro za tiste čase, težko okoli 30 centov.

Pri topilnici na Savi je bila tudi kapela, ki je bila povezana z graščino s hod-

Pogled na Jesenice s Staro Savo ob koncu preteklega stoletja

nikom v višini prvega nadstropja. To kapelo je grof Oktavij Buceleni v l. 1684 pregradil in povečal. Fužine na Savi so obratovali pod različnimi nasledniki grofov Bucellenijev do leta 1764, ko jih zaradi velikih poslovnih izgub niso mogli več vzdrževati. Fužine so po smrti grofa Julija Andreja Bucellenija prešle na licitaciji v last treh tržaških trgovcev. Od teh pa je leta 1766 kupil fužine Belgijec Valentin Ruard po pooblastilu dveh grofov Bucelleni, ki sta bili naslednici zadnjega umrlega grofa. Ker pa kupne vsote nista mogli položiti, je po posebni pogodbi prešlo posestvo v izključno last V. Ruarda, ki se je obenem obvezal, da bo izplačal naslednicama nekaj legatov.

V 16. ali 17. stoletju so fužine in topilnice na Plavžu

ter obrati v Mojstrani prešli v posest rodbine Locatelli – natančen čas ni znan. Obe fužini Plavž in Mojstrano je rodbina Locatelli prodala M. A. Zoisu, baronu pl. Edelstein. Njegov naslednik baron Žiga Zois pa je obe fužini ter več rudnikov oziroma jam pri Savskih jamah prodal leta

1775 fužinarju Valentinu Ruardu. V začetku leta 1781 je Ruard kupil še ostale rudnike od barona Grimschitz, tako da je na ta način postal Valentin Ruard lastnik vseh rudnikov železne rude pri Savskih jamah, kakor tudi topilnic in fužin Sava, Plavž in Mojstrana.

Ognjevarna opeka za SM peči

(Nadaljevanje z 8. strani)

ozke delovne ploskve radialne opeke povzroča zmanjševanje konicitete in nastanek večjih razpok v sami opeki; segrevanje pravokotne opeke povzroča razširitev delovne ploskve in manjše razpoke na površini. Oba primera nujno zahtevata:

1. Uporabo malih formatov.
2. Opeka naj bo »oblečena« v pločevino, kar zadržuje odpadanje počenih delov opeke na površini.
3. Konstrukcija oboka mora biti prilagojena stvarnim toplotnim obremenitvam.

Tudi najboljša kvaliteta opeke in pravilno izbran format pri neodgovarjajoči konstrukciji oboka ne moreta zadovoljiti proizvodnim zahtevam; pri angleških Ajax pečeh je kisik narekoval velike spremembe predvsem v konstrukciji oboka (glej sl. 3) in izbiri pravilne kvalitete opeke. Nekdanjo višino od kopeli do glavnega oboka so povečali za blizu 76 cm, nad zadnjo in prednjo steno so dvignili obok za okrog 25 cm, krivino glavnega oboka so zmanjšali za 1,524 m. Namesto krommagnezit opeke uporabljajo Compound-opeko, ki je sestavljena iz magnezitne in krommagnezitne mase, ki sta med seboj ločeni s plo-

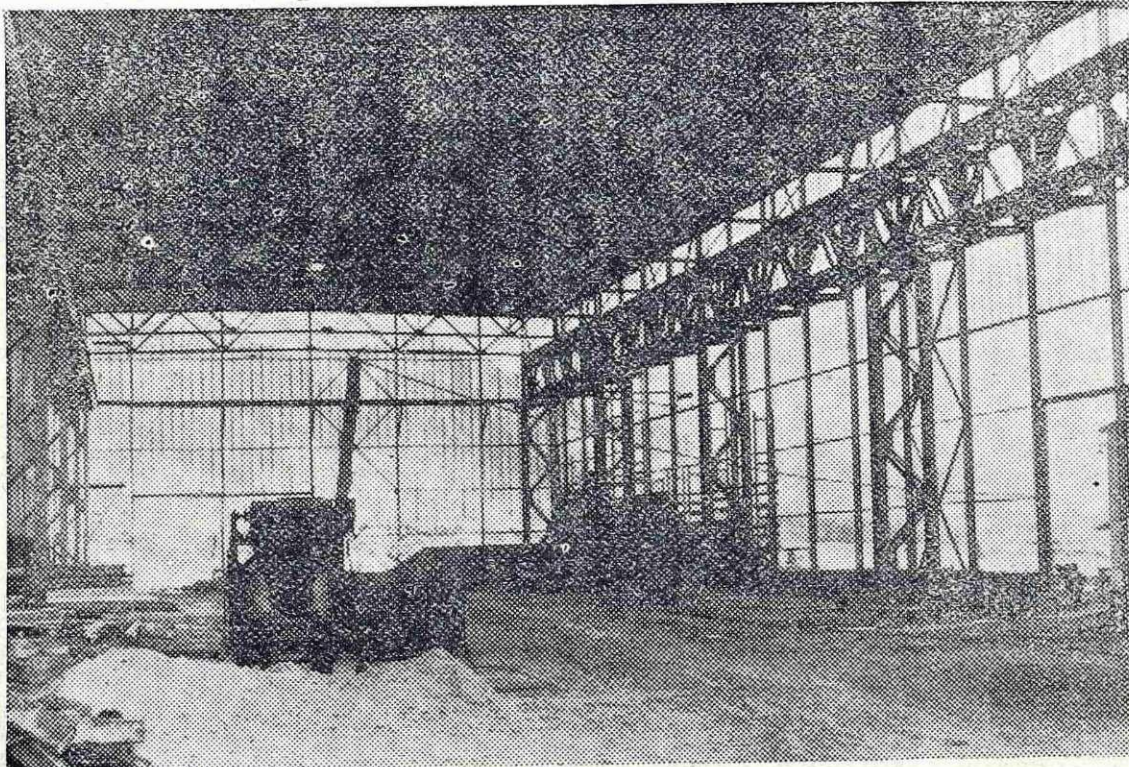
čevino. Tipično obnašanje vzdržnosti oboka pred in po rekonstrukciji kaže slika 4. Pri višini oboka od vznožja do sredine 99 cm in krommagnezitni opeki je bila vzdržnost oboka zelo neenakomerna – v sredini mnogo boljše kot na straneh – vendar v celoti zelo slaba. Pri isti opeki in povečani višini na 124,5 cm je bila vzdržnost že mnogo boljše in enakomernjša; pri višini 155 cm in uporabi Compound-opeke pa sta vzdržnost in enakomernost zelo narasli.

Splošne ugotovitve v pogledu vzdržnosti bazične opeke:

1. Pri določenih sestavi izkazuje magnezitkromitna opeka manj odpadanja kot krommagnezitna.

2. Nežgana kemično vezana opeka je manj nagnjena k slojastemu odpadanju kot žgana, vendar je važen faktor konstrukcija oboka in izbira formata opeke.

3. 100 % obežena konstrukcija oboka enotnega formata nudi na splošno boljšo vzdržnost, če je pri konstrukciji oboka upoštevana toplotna obremenitev opeke (pravilna oddaljenost oboka od kopeli, pravilna praksa uporabe kisika).

Hala za vzdrževanje na Belškem polju je že pokrita. Zaenkrat je njena notranjost še taka, kot jo vidite na sliki.

Messnerju so se zasvetile lepe rjave oči in Sokoljak je hitro ugotovil, da so ga za hip spreletele misli, ki so bile malo v zvezi z obveščevalnim delom. Slabost obveščevalnega oficirja je bil odkril, ko ga je nekoč povabil gledat »Spiel für kameraden«. Takrat je videl, kako so njegove oči požirale oblike in gibe razgaljenih zvirajočih se deklet.

»Pripravil sem jo in računa na vaš obisk v soboto. Prosta je ta dan ob petih. Preden bo odšla iz trgovine, jo bomo poklicali v šolo. Ostalo prepuščam vam, gospod Obersturmbanführer.«

»Do nadaljnjega obvestila ne storite nič! Povejte mi še enkrat njene podatke. Bomo pogledali, kako je bilo z njo v Ljubljani.«

Messner je potegnil iz predala Sokoljaku dobro znano knjigo z abecednim kazalom. V njej je vodil obveščevalni oficir register svojih ljudi. Jerko je vpisal pod številko osem na črki B. Sokoljaku ni ušlo, da sta številka dve in tri na tej strani rdeče prečrtani. Grede je poškilil po imenih. Enega je poznal. Jaka Robnik iz okolice Bleda. To je tisti, ki so ga pošiljali po kravji in konjski kupčiji. Izdajal se je za sodelavca gošarjev in izvajal naivnežem njihove skrivnosti. Sokoljaka je imelo, da bi vprašal svojega šefa, zakaj je Robnik rdeče črtan, ker je bil še pred tednom dni v njegovi vasi.

Peter Skalar

7

Srečanja

Messner je opazil Sokoljakovo radovednost. Nasmehnil se je in hitro zaprl knjigo. Ko jo je spravljal v predal, se je čisto spremenil. Nič več ni bil odgovorni šef, nič več nezaupljivi varnostni oficir, pač pa spet Sokoljakov prijatelj.

»Nocoj imam čas«, je dejal. »Pojdiva dol nekaj popit.«

Prišel je okoli mize, prijel Sokoljaka za ramo in ga porinil predse. »Tak pojdiva!« je dejal, ker se Sokoljak ni premaknil, »saj midva se vendar tako prijetno pomenkujemo, če lahko za trenutek pozabiva na najino odgovorno delo.«

Spotoma je zasukal Messner pogovor na železnico, ker ni maral zbujati preveč pozornosti s tem zanimivim zavrzencem, kljub temu, da so bili v hiši večinoma najzanesljivejši ljudje.

Sedla sta k mizi ob točilnem pultu in si naročila konjaka.

»Kozarček, na kozarček, Mici!« se je priporočil Messner.

Točajka je odgovorila: »Kakor želijo Obersturm...« Imela je navado, da zadnje besede ni nikoli do konca povedala in nekateri oficirji so ji to v različnih oblikah vračali.

Obveščevalca sta se sporazumela z očmi, naj bo prvi požirek dolg in oba sta izpila čez polovico.

V kantini je bilo kakih dvajset oficirjev in civilnih uradnikov, ki so se dovolj hrupno pogovarjali, da ni bilo mogoče prisluškovati njunemu razgovoru.

Po drugem požirku, ki je segel pijači skoraj do dna, se je Messner nagnil k Sokoljaku:

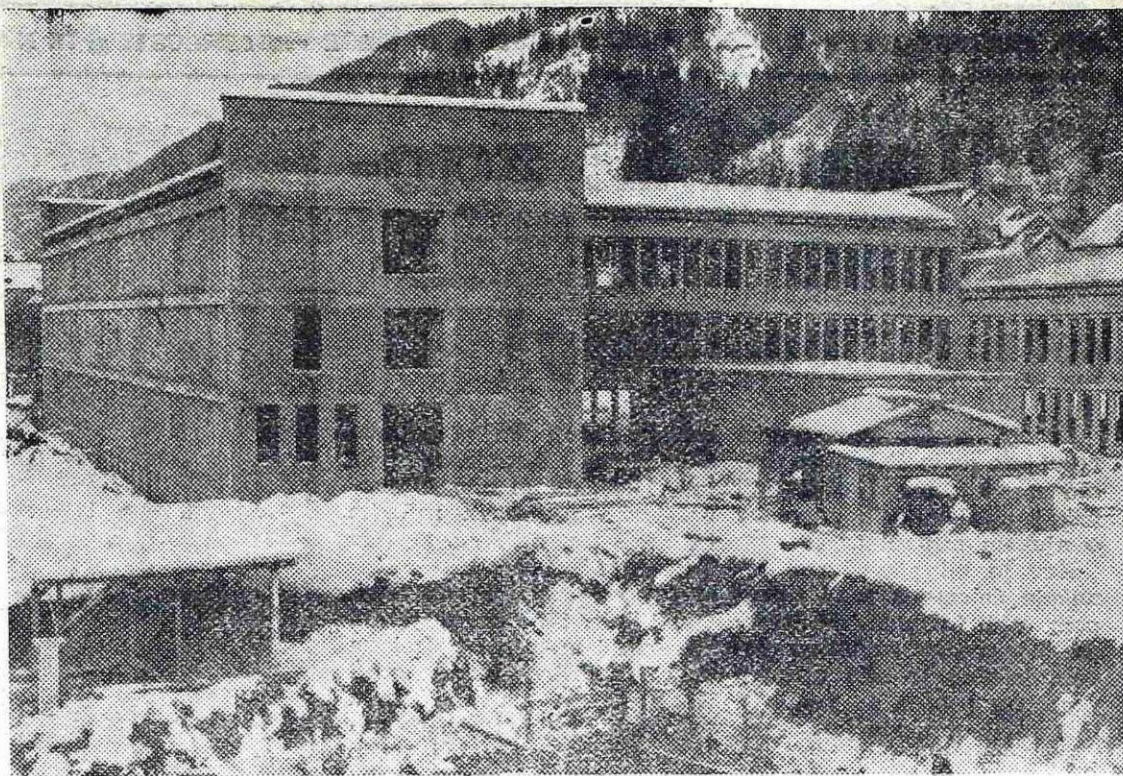
»Če lahko jamčite uspeh, bi se pogodila za predujem. Pet sto. Po opravljenem poslu se lahko nađejate dva tisoč mark.«

»Ta uspeh bi me resnično zelo veselil«, je rekel Sokoljak. Med tistimi stvarmi, ki jih skušam storiti za utrditev novega reda v teh krajih, bi ga štel na častno mesto. Verjemite, in mi ni za denar.«

»No, no, gospod glavna zveza! Pa vendar ne kar tako. Denar vam bo prišel prav. Upam, da še niste pozabili na mirnodobski način življenja. Takrat je denar prekleto važna stvar in se ga zdaj, ko ga je mogoče nekoliko lažje in hitreje dobiti, ne kaže braniti.« Zasukal se je k točilni mizi in zavpil: »Še en ko... Mici!«

»Niste me razumeli,« je skušal oporekati Sokoljak. »Nisem hotel reči, da za marke ni mogoče kaj prida dobiti. Jaz dobro vem, kolikšno vrednost ima denar (pri tem se je spomnil na svojo pičlo merjeno prometniško plačo pred vojno). Hotel sem le reči, da tega podjetja ne bom začel in dovršil za plačilo, ker me bo bolj zadovoljil uspeh. To bo zame največje plačilo.«

»Zelo ste ljubeznivi, gospodična Mi...«, je Messner dražil točajko, ki je med tem postavila na mizo polna kozarca in namenoma preslišal Sokoljakovo modrovanje. »Hijena, ki ji oči zažare ob pogledu na marke, se pretvarja«, si je dejal. Previdno je zasukal pogovor. »Policijsko poveljstvo pripravlja za konec meseca Spiel für kameraden. Rekli so mi, da bo fina zadeva. Zadnjič ste mi pravili o neki Pavli, hčerki vaše zveze številka enajst, ki je baje po telesnih znakih dokaj rasno čista. Moram vam namreč povedati, da navodilo glede občevanja z osebami drugega spola velja za wermacht in policijo ter vas pomožne oborožene enote.

Ce bodo sredstva, bo novi dom že prihodnje leto služil namenu

Novi zdravstveni dom je pod streho

Vprašanje novega zdravstvenega doma na Jesenicah je že star problem, ki bo končno le rešen. Zdravstveni dom Jesenice sedaj gostuje v devetih zgradbah in lastnih prostorov sploh nima, saj je sedež zdravstvenega doma v zasilno preurejenem bivšem župnišču. Zaradi take razdrobljenosti so zelo prizadeti posebno bolniki. Toda zdravstveni dom tudi nima vseh enot za nemoteno delo (laboratorij, rentgenski prostor), dočim bo v novem domu vse združeno z vsemi sodobnimi pripomočki in napravami za ambulantne preiskave in ambulantno zdravljenje. Kot sem že omenil, je misel o novem domu že stara, uresničevati pa se je začela leta 1961, ko so po načrtih inž. Jožeta Platnerja, arhitekta iz Ljubljane, začeli z gradnjo. Novi zdravstveni dom, ki bo vseljiv spomladi leta 1964, bo tako pomenil pomembno pridobitev za prebivalce naše občine, ki so potrebni zdravniške pomoči.

V novem zdravstvenem domu bodo, ko bo polno zaseden, naslednje ordinacije: sedanjih pet splošnih ambulant, ambulanta za dežurno službo, dispanzer za matere in otroke z demonstrativno kuhinjo, v kateri bodo matere lahko dobile navodila za pripravo hrane dojenčkom, dispanzer za žene, ki je posebno potreben, saj so vrste sedaj verjetno največje prav v tem dispanzerju, protituberkulozni dispanzer s posebnim vodom, šolska ambulanta, specialistične ambulante za notranje bolezni, očne bolezni, živčne bolezni, bolezni ušesa, nosu in grla ter ortopedska ambulanta. V novem domu bodo tudi vse posvetovalnice, laboratorij, higienska postaja, fizioterapija s telovadnico, rentgen, upravni prostori in zobne ambulante, ločeno za predšolsko, šolsko mladino in odrasle, kar je sedaj najbolj

pereč problem. Tako bo zdravstveni dom po preselitvi v nove prostore še izboljšal svojo dejavnost, saj bo lahko odprl do sedaj manjkajoče zdravstvene enote, za katere že ima kadre. Kadre so pridobili s štipendiranjem in se bo njihovo število največ povečalo predvsem v zobozdravstvu. V zvezi s tem so morali reševati tudi stanovanjsko problematiko in jo bodo skoraj v celoti rešili, ko bo dograjen tretji stolpič poleg zdravstvenega doma, kjer bo tudi nekaj stanovanj za zdravstvene delavce.

Kot smo že omenili, bodo v novih prostorih začele poslovati še nekatere nove zdravstvene enote. Da bi pa z delom lahko začeli čimprej, ker imajo naprave in kadre že na razpolago, bodo za laboratorij začasno poskušali še letos urediti kletne prostore v stavbi, kjer je zdaj uprava zdravstvenega doma. Uredili pa so že fizioterapevtski oddelek s telovadnico, ki je začasno v novem stolpiču na Plavžu in je že začel z delom. Ta oddelek je na Jesenicah zelo potreben posebno za otroke, ki imajo nepravilno držo ali skrivljeno hrbtenico in tudi za telovadbo odraslih, ki so pretrpeli razne poškodbe. V tej enoti so tudi vse ostale naprave, ki so potrebne za sodobno fizioterapevtsko pomoč in so vse nabavili z lastnimi sredstvi. To je pomembna pridobitev za Jesenice, ki so bile do sedaj glede telovadbe vezane na Kranj.

Stavba novega zdravstvenega doma je na videz velika, toda ko bodo po dograditvi vseljene vse zdravstvene enote, bo v celoti zasedena. V njej pa imajo poleg omenjenih služb namenjen prostor tudi za vodni bazen, ki bo služil za nadaljnjo aktivno razgibavanje po raznih boleznih. Vendar bodo v začetku uredili v tem prostoru garde-

robe, ker so aparature za gretje zelo drage, še bolj drago pa je redno vzdrževanje le-teh.

Razdelitev prostorov oziroma posameznih zdravstvenih enot v novem zdravstvenem domu po traktih bo naslednja. V traktu ob cesti bo v pritličju protituberkulozni dispanzer in dežurna ambulanta, v prvem nadstropju bodo splošne ambulante in laboratorij, v drugem nadstropju pa zobna ambulanta. V zveznem delu, ki povezuje oba trakta, bodo specialistične ambulante, v zadnjem traktu pa telovadnica, specialistična ambulanta in uprava. Še en dokaz, da novi zdravstveni dom ne bo prevelik, je dejstvo, da so za vsako ambulanto potrebni

(nadalj. na 11. strani)

Zakaj nadomestne volitve

(nadalj. s 5. strani)

Po zboreh volivcev smo takoj pristopili k pripravljanju volilnega gradiva. Prav tako so tudi že sestavljeni predlogi za volilne odbore in določena volišča.

V vseh petih volilnih enotah je določenih 12 volišč. Tudi prostori za volišča so že določeni.

Sindikalni odbori in volilni odbori bodo morali skrbeti za primerno ureditev volišč. Pripravi bodo morali tudi vse potrebno, da bodo volitve potekale kar najbolj v redu.

Kot je bilo že omenjeno, bodo volitve 23. tega meseca in sicer je za železarno določen čas od 4. ure zjutraj do 16. ure popoldne.

Pozivam vse volivce iz navedenih volilnih enot in ob ratov, da se v polnem številu udeležijo volitev.

Miroslav Feldin

JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

Zdravstveni dom pod streho

Turizem - močna gospodarska zvrst

Na nedavni konferenci Občinskega odbora SZDL so precej pozornosti posvetili tudi turizmu, ki za našo občino predstavlja močno gospodarsko panogo. Še pred nekaj leti turizmu v naši občini nismo posvetili zadostne pozornosti, ker smo na prvo mesto vedno postavljali železarno, v kateri je zaposlenih nad 7.000 ljudi. Toda zdaj lahko že ugotavljamo, da ima prav ta doslej precej zanemarjeni turizem precejšen vpliv na gostinstvo, trgovino, obrt, skratka na vso komunalno dejavnost. Če se v neki državi hočejo ponašati s turizmom, potem morajo

imeti najprej kraje z naravnimi lepotami, ki jih pri nas tudi imamo, na drugi strani pa potrebne objekte in gostoljubnost. Ni treba posebej poudarjati, da imamo prav v naši občini velike možnosti za nadaljnji razvoj turizma s posebnim poudarkom, ker mejimo na sosednji državi Avstrijo in Italijo. Podatki kažejo, da imamo v zgornjesavski dolini 2.800 ležišč namenjenih za turiste, vendar so samo 35 % zasedena v letnem času in komaj 20 % v zimskem času. Tako prihajamo do zaključka, da je turizem v naši občini več ali manj prehodnega značaja, s čemer pa se ne moremo po-

hvaliti. Še v večji meri se bomo morali prizadevati za stalno obliko turistične dejavnosti. Res je, da smo v Kranjski gori zgradili nekaj objektov in v ta namen potrošili 1 milijardo dinarjev, res pa je tudi, da bomo v ta namen potrebovali še 1 milijardo, če bomo hoteli vsaj do neke mere zadostiti željam gostov, ki prihajajo k nam.

Iz razprave, ki je bila na že omenjeni konferenci SZDL zelo živahna, je bilo razvidno, da smo v Kranjski gori zgradili motel in žičnice, pozabili pa smo na Mojstrano, ki ima tudi idealne pogoje za razvoj turizma. Imamo še več drugih krajev v naši občini, kjer bi lahko organizirali campinge za domače in tuje turiste, toda s tem zadevo ne bi dokončno rešili, saj moramo urediti še vrsto drugih problemov, če hočemo zadovoljiti goste, ki pridejo k nam v letnem in zimskem času. Marsikje imajo težave še s poštnimi službami, skrbeti pa bi morali tudi za stalen program športnih in kulturno-prosvetnih prirediteljev. Naloge torej niso majhne, dolžnost nas pa je, da jih bomo v doglednem času tudi rešili.

(nadalj. z 10. strani)

trije prostori, in sicer čakalnica, prostor za prevezovanje in administracijo ter ordinacija. Če ne bi organizirali dela dopoldan in popoldan vsaj v splošnih ambulantah, pa lahko rečemo, da bi bil celo premajhen.

Torej, če bo vse po sreči in če bodo sredstva, bomo spomladi leta 1964 lahko z zadovoljstvom ugotovili, da je končno uresničena dolgoletna zamisel o novem zdravstvenem domu, ki naj združuje vse zdravstvene enote na enem kraju in omogoči res sodobno ambulantno preiskavo in ambulantno zdravljenje po sodobnih metodah, kar je sedaj ob taki razdrobljenosti in pomanjkanju nekaterih zdravstvenih enot res težko izvedljivo ali pa celo nemogoče. Zadovoljni bodo zdravstveni delavci, zadovoljni pa bomo lahko tudi pacienti, ker nam bo prihranjena marsikatera urica danes tako dragocenega časa.

Zdravniška dežurna služba

Mnogi bralci so se že obrnili na naše uredništvo s prošnjo, da jim pojasnimo novo obliko zdravniške dežurne službe, ki jo sedaj opravlja redno dva zdravniška hkrati. Na upravi Zdravstvenega doma Jesenice smo dobili pojasnilo, s katerim želimo seznaniti vse bralce.

Ideja o dveh dežurnih zdravnikih za Jesenice in okolico je vznikla na zboru zavarovancev. Tako je Zdravstveni dom Jesenice pristopil

k organizaciji dežurne zdravniške službe na tak način, da hkrati dežurata dva zdravnika, in sicer en zdravnik za področje zapadno od meje Ukova, Prešernova cesta, Hermanov most in Jeralova cesta do kamnoloma, drugi zdravnik pa vzhodno od te meje. Ker pa dežurni zdravnik tudi redno dela na rednem delovnem mestu, izberejo dežurna zdravnika tako, da nista hkrati redno zaposlena in lahko v primeru nujnosti priskočita eden drugemu na pomoč. Seveda pa to res le v zelo nujnih primerih.

Tako torej dnevno opravlja ta dežurna služba na območju Jesenic dva zdravnika, na območju občine pa še zdravnik iz Kranjske gore, na področju od Mojstrane do Rateč in sicer vsak dan, razen ob sobotah popoldne in nedeljah, ko tudi njegovo področje prevzame dežurni zdravnik z Jesenic (le vsako drugo nedeljo v mesecu tudi na tem območju opravlja dežurna služba zdravnik iz Kranjske gore). Pripomnimo naj še to, da obiskuje bolnike na domu na področju Žirovnice in okoliških vasi v dneh, ko je tam zdravniška ordinacija, njihov zdravnik, kateremu morajo obiske prijaviti v ambulanti Žirovnica.

V dneh, ko v Žirovnici ni zdravnika, obiskuje bolnike na domu dežurni zdravnik za vzhodni del Jesenic.

Ker so številni naši bralci prisiljeni večkrat iskati pomoč dežurnega zdravnika, bomo na njihovo željo objavljali v našem tedniku redno razpored dežurne zdravniške službe za občino Jesenice.

Za lepšo zunanjo podobo našega mesta

Poleg vprašanj, ki se našajo na gospodarjenje v naši občini in na turistično dejavnost, so delegati in gostje na konferenci Občinskega odbora SZDL obravnavali tudi druge probleme, ki so na Jesenicah pereči in terjajo nujno rešitev. Omenimo naj samo tisti del raz-

prave tov. Krušnika, ki je opozoril na izgled našega mesta, s katerim se ne moremo pohvaliti. V naši občini imamo številne spomenike, ki nas spominjajo na borbe in narodnoosvobodilno borbo. Žal moramo ugotoviti, da je njihova okolica zanemarjena in da vse premalo mislimo na padle borce in kar je še huje, pozabljamo tudi na nas same. Zadnji čas je, da na Jesenicah uredimo nasade in zelenice, te pa nasadimo z rastlinami, za katere dobro vemo, da bodo uspevale kljub ogromnim količinam prahu, ki ga imamo. Pri urejanju našega mesta moramo pomisliti tudi na to, da so Jesenice vhodno mesto v našo državo za ljudi, ki prihajajo k nam iz tujine. Prav zato bi morali še posebej skrbeti in mesto okrasiti tako, da bi vsaj približno bilo tako kot Velenje. Če bomo hoteli doseči svoj namen, potem bomo morali imeti tudi rastlinjak, kjer bomo gojili cvetice za naše bodoče parke in zelenice, pa tudi zelenjavo, ko nam je vendar dobro znano, kakšne probleme imamo prav na tem področju. Če bomo naše mesto okrasili s cvetjem, potem to ne bo nobeno razkošje, ampak bomo samo zadostili nujni potrebi delovnih ljudi, ki se v prostem času izživljajo na Jesenicah.

Personalne vesti

Personalne vesti za čas od 1. do 15. januarja 1963:

31 sprejetih delavcev, 20 obračunanih delavcev, trije sprejeti uslužbenci in 1 obračunan uslužbenec.

Upokojeni so bili naslednji dolgoletni sodelavci:

Alojz Benčina, roj. 1903, konstrukcijska delavnica - v ZJ 31 let; Andrej Bizjak, 1905, javornik II - v ZJ 17 let; Jože Komic, 1904, elektro delavnica - v ZJ 40 let; Anton Mavrič, 1905, martinarna - v ZJ 40 let; Anton Papež, 1905, javornik I - v ZJ 25 let; Viktor Svetina, 1907, javornik IV - v ZJ 30 let; Anton Vovk, 1906, visoke peči - v ZJ 25 let; Frančiška Zupan, 1899, gostinska enota »Železar« - v ZJ 10 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

Nikoli ne sušimo perila nad železno pečjo in ne nalagajmo ob njej drva.

Kranjska gora pod snežno odejo

Kako potekajo občni zbori sindikalnih odborov?

(nadalj. s 1. strani) Sindikalni odbori s samoupravnimi organi in vpliv sindikalne organizacije na delo samoupravnih organov v EE. Potrebno bi bilo tudi kritično oceniti delo sindikalnega odbora in samoupravnih organov. Na nekaterih občnih zbora so v razpravah govorili o tej problematiki, vendar predvsem z gledišča udeležbe na zbora EE. Menim, da je to prav, vendar kaže na to, da za zbor EE problematika le ni tako sestavljena, da bi proizvajalce — upravljavce pritegnila.

Priznati moramo, da je bila razprava precej dobra na občnem zboru železarne in mehanične delavnice. Ljavarji so govorili o problematiki, ki je ne smemo prezreti. Na občnem zboru elektro delav-

nice so razpravljali o vzdrževanju in o vplivu samih vzdrževalcev na to. V obratu javornik III so ugotavljali, da se kaže uspeh delovanja tega obrata v dobrem delu celotnih valjarn.

Na splošno so občni zbori vzdrževalnih obratov opozarjali na pomanjkljivosti organizacije službe vzdrževanja, kjer navajajo probleme priključenih vzdrževalcev in precej govore o novi reorganizaciji vzdrževanja.

V proizvodnih obratih pa so razpravljali tudi o gospodarski problematiki v EE.

Seveda so na občnih zbo-

rih govorili tudi o športni dejavnosti, o oddihih, socialnih podporah in drugi problematiki, na katero naletijo posamezni sindikalni odbori pri svojem delu.

To je kratek povzetek iz šestih zapisnikov sindikalnih občnih zborov, ki so bili do sedaj dostavljeni na Izvršni odbor naše podružnice.

Prav gotovo je, da bodo vsa iznešena mišljenja in problematika, s katero se ukvarjajo sindikalni odbori, dobila mesto tudi na letni konferenci naše sindikalne podružnice.

Miroslav Feldin

AVSTRIJA. — V bližini Gänssendorfa, (Spodnja Avstrija), so odkrili v globini 2800 metrov bogata nahajališča nafte, ki jih bodo že v najbližji bodočnosti pričeli izkoriščati.

ZDA. — Največje severno-ameriške železarne poskušajo z boljšo pripravo vsipa doseči višjo proizvodnjo grodlja v plavžih. Po sedanjih podatkih so na največjih plavžih v ZDA povečali proizvodnjo v razdobju od leta 1957 do 1961

za 27 %, oziroma povprečno od 1700 na 2000 ton grodlja dnevno. V nekaterih največjih plavžih v ZDA, proizvajajo danes že po 300 ton grodlja dnevno.

ITALIJA. — V železarni Bagnoli, ki je v bližini Neaplja, bodo zgradili nove naprave za pripravo železne rude. Izgradnjo teh naprav so zaupali nekemu britanskemu podjetju, ki je napravilo predračun v vrednosti 1 milijona funt šterlingov.

LIBERIJA. — Za potrebe liberijskih rudnikov železne rude bodo dobavila zahodnonemška podjetja 160 posebnih vagonov za prevažanje železne rude, od katerih so jih 20 že izdelali in odposlali. Nosilnost vsakega vagona je 90 ton.

Priprave na zlet Ljudske tehnike morajo biti pravočasne

Občinski odbor Ljudske tehnike Jesenice je dal že leta 1959 pobudo in predlog Okrajnemu odboru LT Kranj, da bi za poživitev dela v LT organizirali v posameznih središčih okraja Kranj vsako leto zlet Ljudske tehnike, ki naj bi bil istočasno prikaz pestrosti in zmogljivosti.

Tak zlet je bil leta 1960 v Trzinu, leta 1961 v Radovljici, letos pa v Škofji Loki, ki je v vsakem pogledu uspel in dosegel svoj namen. Prihodnje leto bo IV. okrajni zlet LT na Jesenicah. Izveden bo v počastitev rojstnega dne maršala Tita v nedeljo, 26. maja.

Četrty okrajni zlet Ljudske tehnike leta 1963 na Jesenicah bomo organizirali in izvedli skupaj z občinskimi odbori LT iz Škofje-Loke, Kranja, Trzinca in Radovljice. Prepričani pa smo, da nam bodo nudili vso potrebno moralno in materialno pomoč tudi Občinski komite LMS Jesenice in drugi forumi, ki so moralno odgovorni za uspešno mobilizacijo Ljudske tehnike v počastitev 20-letnice rojstva nove Jugoslavije in tretjih jugoslovanskih pionirskih iger. Organizacije LT v naši občini se že temeljito pripravljajo. Sestavljeni so tekmovalni sporedi, določene prireditve in razstave, ki bodo to pot zares množične in kvalitetne.

Za vso to pestro tehnično aktivnost pa nujno potrebujemo opravično in izdatno pomoč vseh, ki žele, da bi IV. zlet LT okraja Kranj na Jesenicah v vsakem pogledu uspel in dosegel svoj namen.

Zuro

Spet se je pričel pouk

Ko kupujemo darila za otroke

(nadaljevanje)

Otro-

ku namreč ne bo prav nič koristilo, če bo prejel najlepše darilo, ki bo pa morda tako krhko, da ga bo po nesreči čez nekaj dni poškodoval ali uničil in bo zato doživel karanje in ugotovitev, da v njegovih rokah pač vse doživi svoj kraj in da ni vredno zanj kupovati prav ničesar. Ali ne bo duševni pretres, ki bo sledil veselju obdarovanja, zapustil v njegovi psihi trajnejše (in to pot negativne) spomine, kot ti isti trenutek, ko je darilo pr-

vič vzel v roke? Zato odbirajmo darila res smiselno! Primer na naj bodo otrokovi starosti, nagnjenjem, željam in razmeram, v katerih živi družina in otrok.

Kaj naj torej kupujemo kot darila in nagrade otrokom?

1. OBLEKA:

Včasih je otrok potreben novega kosa svoje garderobe in mu ga imamo namen kupiti. Zelo lepo je, če napravimo to ob njegovem jubileju, prazniku ali uspehu. Ko kupujemo otroku obleko, naj

bo naš nakup usmerjen tako, da bo dobil obdarovanec nekaj, kar si je želel, a nikoli ne izpolnjujemo želja, ki niso smotrne in ekonomične. Zakaj bi ne kupili otroku kavbojskih hlač, če si jih želi. Saj so trpežne in praktične ter zelo cenene. Prav nič pa niso potrebni kavbojski pasovi, klobuki, revolverji in rute. Saj vse to precej stane in sodi kvečjemu na maškado.

ŠOLSKA POTREBŠČINE:

Predmete, ki jih potrebuje otrok v šoli, lahko kupimo ob vsaki priložnosti. Pri nakupih pazimo, da so darovi skladni s šolskimi zahtevami in da niso predragoceni. Predragi in prelepi predmeti lahko bude zavist pri sošolcih in spravijo otroka v neprijeten položaj. Dragocenejši predmete za šolo naj dobi otrok kot nagrado in ne kot darilo (boliše šestilo, nalivno pero, šolsko torbico). Seveda morajo biti nagrade zaslužene in ne kaže biti z njimi preradodaren.

Državno prvenstvo v hokeju na ledu

Jeseničani še vedno prvaki

V okviru letošnjega državnega prvenstva v hokeju na ledu so jeseniški hokejisti odigrali že pet tekem. Svoje nasprotnike so odpravili brez posebnih težav. Prav tako lahko zapišemo, da je jeseniško moštvo boljše od ostalih, ki tekmujejo v zvezni hokejski ligi, za cel razred. Že sedanja razlika v golih je tako velika, da brez pretiravanja lahko trdimo, da bodo Jeseničani tudi letos osvojili naslov državnega prvaka. V tem tednu so naši hokejisti odigrali dve tekmi in najprej premagali moštvo HK Olimpija iz Ljubljane z rezultatom 9:1 nato, pa še moštvo Crvene zvezde iz Beograda z dvoštevilčnim rezultatom 20:1.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža in očeta

MIHA VARLA,
upokojenca ZJ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam ob tej težki uri stali ob strani; darovalcem vencev in cvetja, obratovodju konstrukcijske delavnice in predstavnici SZDL Podmežaklja za ganljive besede ob odprtem grobu.

Posebna zahvala sosedom in sodelavcem za njihovo nesebično pomoč.

Vsem, prav vsem prisrčna hvala.

Zalujoča žena Marija
in otroka

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage hčerke, sestre, svakinje in tete

IVANKE ŽUPANOVE

se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, jo obsuli s cvetjem in z nami sočustvovali. Obenem se zahvaljujemo govornikom tov. Dimniku in tov. Ravniku za prisrčne poslovilne besede.

Prav tako smo dolžni izraziti zahvalo za skrb ter nego celotnemu osebju internega oddelka jeseniške bolnice, posebno pa doktor Brandstetterju, dr. Hafnerju in dr. Rosensteinovi.

Za vse in vsem še enkrat prisrčna zahvala.

Zalujoči Zupanovi
— Mohoričevi

ŽELEZAR — Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice, int. telefon št. 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

KINO »RADIO«

19. do 21. januarja francoski VV film NE POKOPIVA SE OB NEDELJAH. Predstave ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

22. do 23. januarja jugoslovanski film ZGODNJA JESEN, ob 17. in 19. uri.

24. do 25. januarja jugoslovanski film VELIKA TURNEJA, ob 17. in 19. uri.

26. januarja ameriški barvni VV film ŽIVIM ZA TEBE, ob 17. in 19. uri.

KINO »PLAVŽ«

19. do 20. januarja ameriški film GOLO MESTO. Predstave ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

21. do 22. januarja francoski VV film NE POKOPIVA SE OB NEDELJAH, ob 18. in 20. uri.

24. do 25. januarja jugoslovanski film ZGODNJA JESEN, ob 18. in 20. uri.

26. januarja jugoslovanski film VELIKA TURNEJA, ob 18. in 20. uri.

KINO ŽIROVNICA

19. januarja ameriški VV film PRESENEČENJE PRETEKLEGA POLETJA.

20. januarja ameriški barvni CS film NA MUHI.

23. januarja ameriški film GOLO MESTO.

26. januarja jugoslovanski film ZGODNJA JESEN.

KINO DOVJE

19. januarja ameriški barvni CS film NA MUHI.

20. januarja ameriški VV film PRESENEČENJE PRETEKLEGA POLETJA.

24. januarja francoski VV film NE POKOPIVA SE OB NEDELJAH.

26. januarja ameriški film GOLO MESTO.

KINO KOROŠKA BELA

19. januarja jugoslovanski film ZGODNJA JESEN.

20. januarja ameriški barvni CS film ZAKONSKI VRTILJAK.

21. januarja ameriški barvni CS film NA MUHI.

26. januarja francoski VV film NE POKOPIVA SE OB NEDELJAH.

KINO KRANJSKA GORA

19. januarja italij.-španski film PREISKOVALNI SODNIK.

20. januarja jugoslovanski film ZGODNJA JESEN.

22. januarja ameriški film GOLO MESTO.

23. januarja francoski film NE POKOPIVA SE OB NEDELJAH.

25. januarja francoski film MONTARNAS 19.

26. januarja ameriški film ŽENE TAKE VRSTE.

Kaj bomo gledali v kinu?